

Pohřebnictví

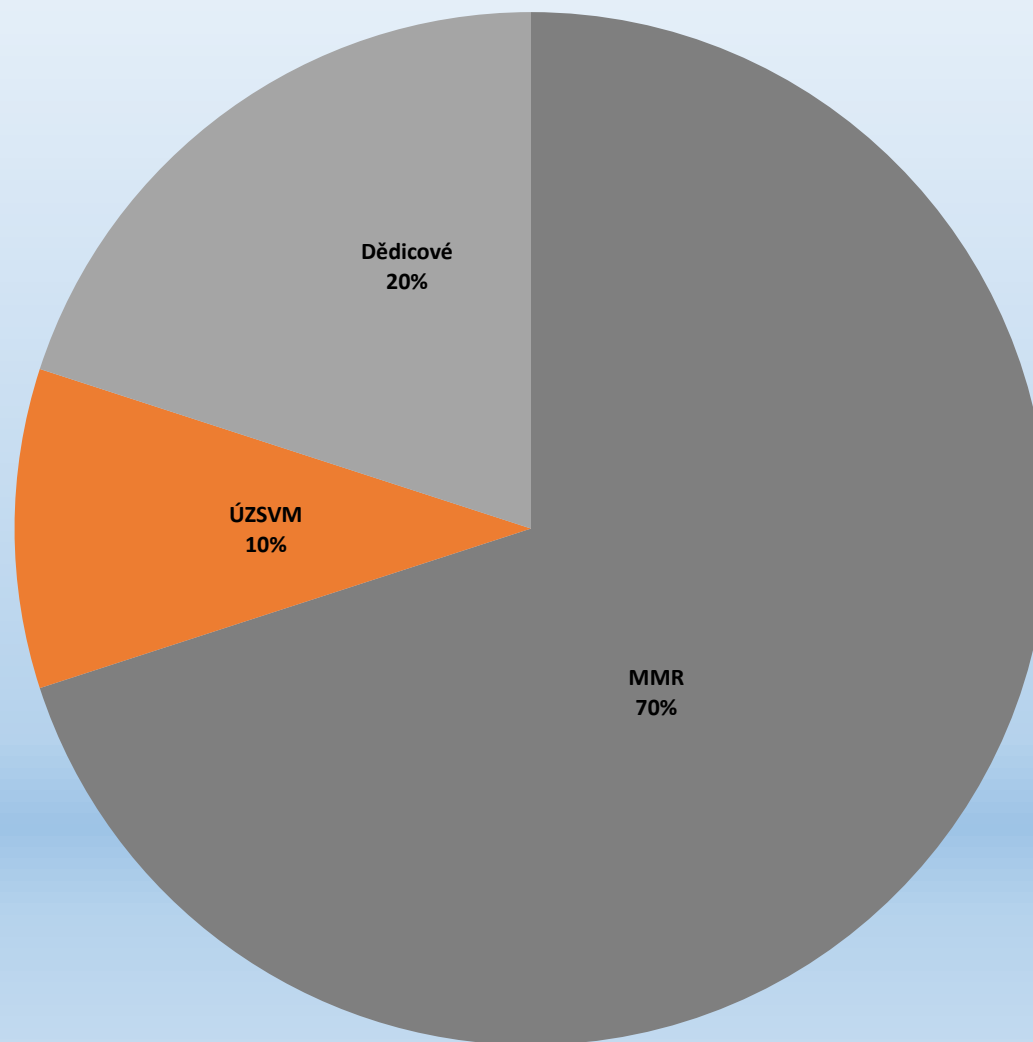
1. listopadu 2022

Program konzultačního dne

1. Úvod (Leona Gergelová Šteigrová)
2. Právní rámec agendy sociálních pohřbů
  - Statistiky sociálních pohřbů (Tomáš Kotrlý)
  - ÚZSVM (Ivana Kubíčková)
  - MV (Petr Schlesinger a David Chvátal)
  - Sdružení místních samospráv (Adéla Palíšková)
  - Brno-Sever (Barbora Němcová)
3. Role krajské hygienické stanice (Ondřej Fries a Zuzana Brotánková)
4. Role veřejného pohřebiště
  - Architektura hřbitova (Filip Ditrich)
  - Zelený hřbitov (Adam Vokáč)
5. Diskuze a závěr (okolo 15:30 h)

Subjekty úhrad nákladů obcím za pohřeb (odhad)

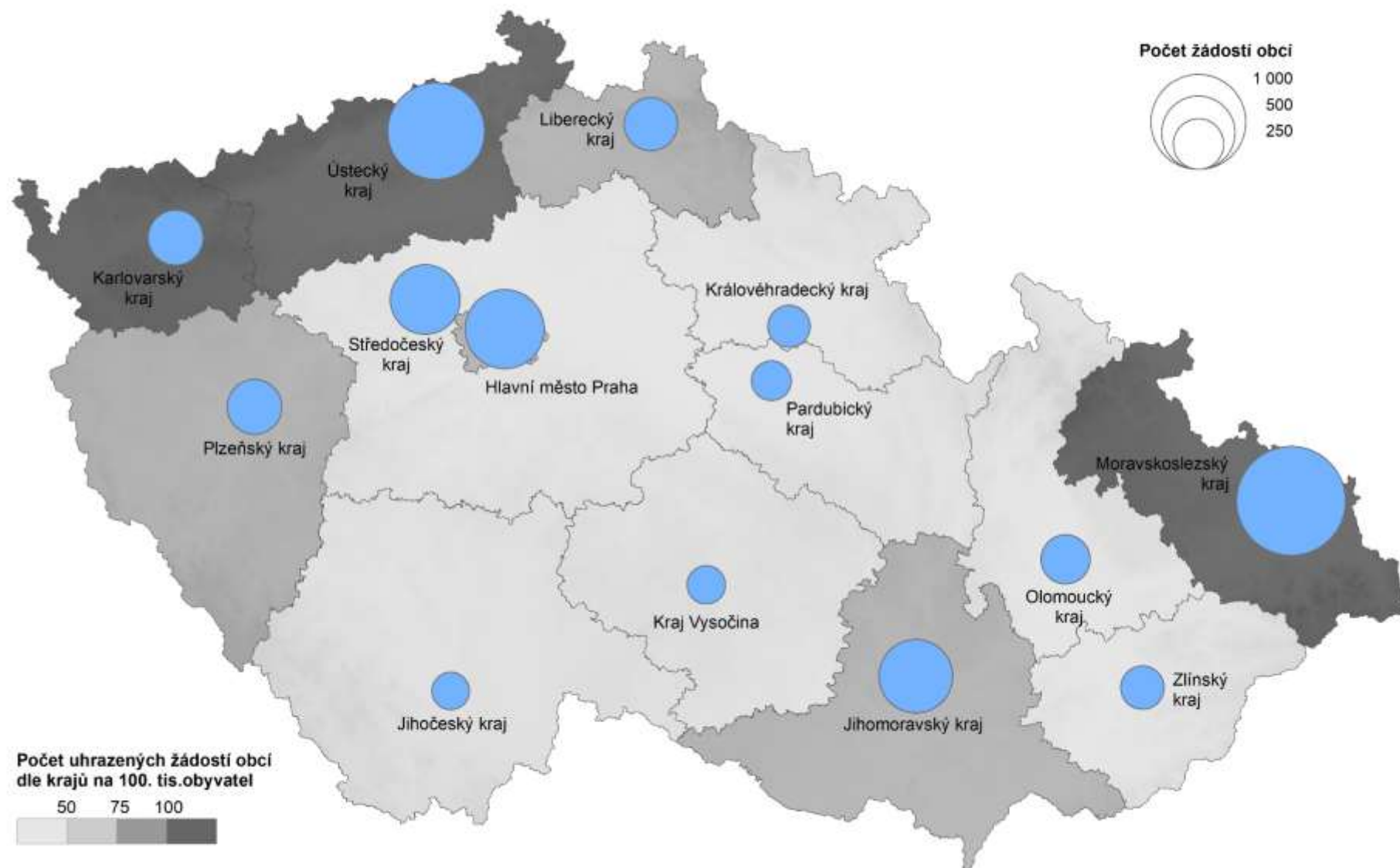

Změna působnosti nemá vliv na frekvenci

Rok		Počet zpracovaných žádostí o refundace	Refundováno MMR celkem (v tisících Kč)	
2007		140	849	
2008		345	2 027	
2009		410	2 499	
2010		726	4 600	
2011		918	5 756	
2012		1 362	8 999	
2013		1 445	9 404	
2014		1 312	8 750	
2015		1 444	9 605	
2016		1 448	9 584	
2017*		865	6 370	
2018		1 209	9 691	
2019		1 124	9 870	
2020		1 317	11 992	
	Ostrava-Poruba		72	562
2021		1 891	17 887	
	Brno-střed		80	734
2022**		1 629	16 007	
	Moravská Ostrava a Přívoz		75	496
* od 1. 9. 2017 platnost novely zákona o pohřebnictví				
** data ke konci září 2022				

SOCIÁLNÍ POHŘBY BEZ POZŮSTALOSTI

počet uhrazených žádostí obcí ze strany MMR (leden 2018 - říjen 2022)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

0 25 50 km

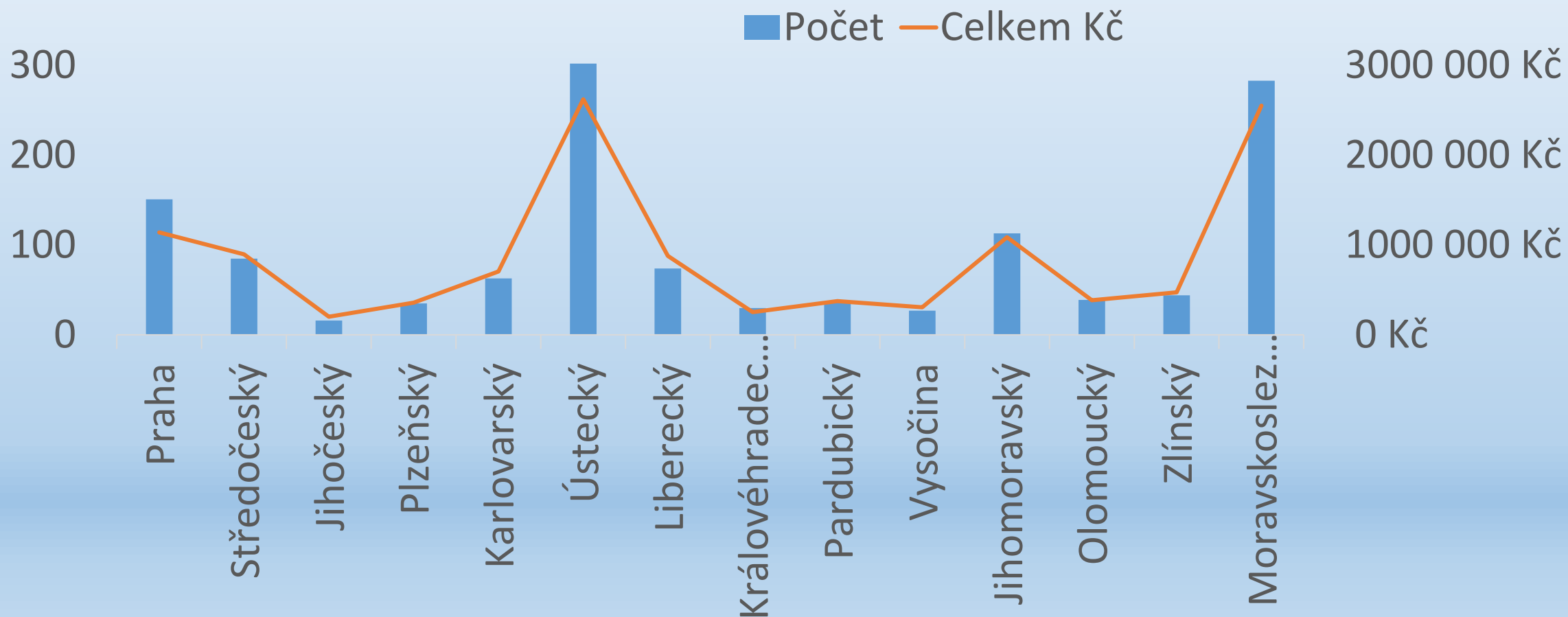

Zdroj dat: MMR, ČSÚ
Zdroj geografických dat: © ČÚZK
© MMR, říjen 2022

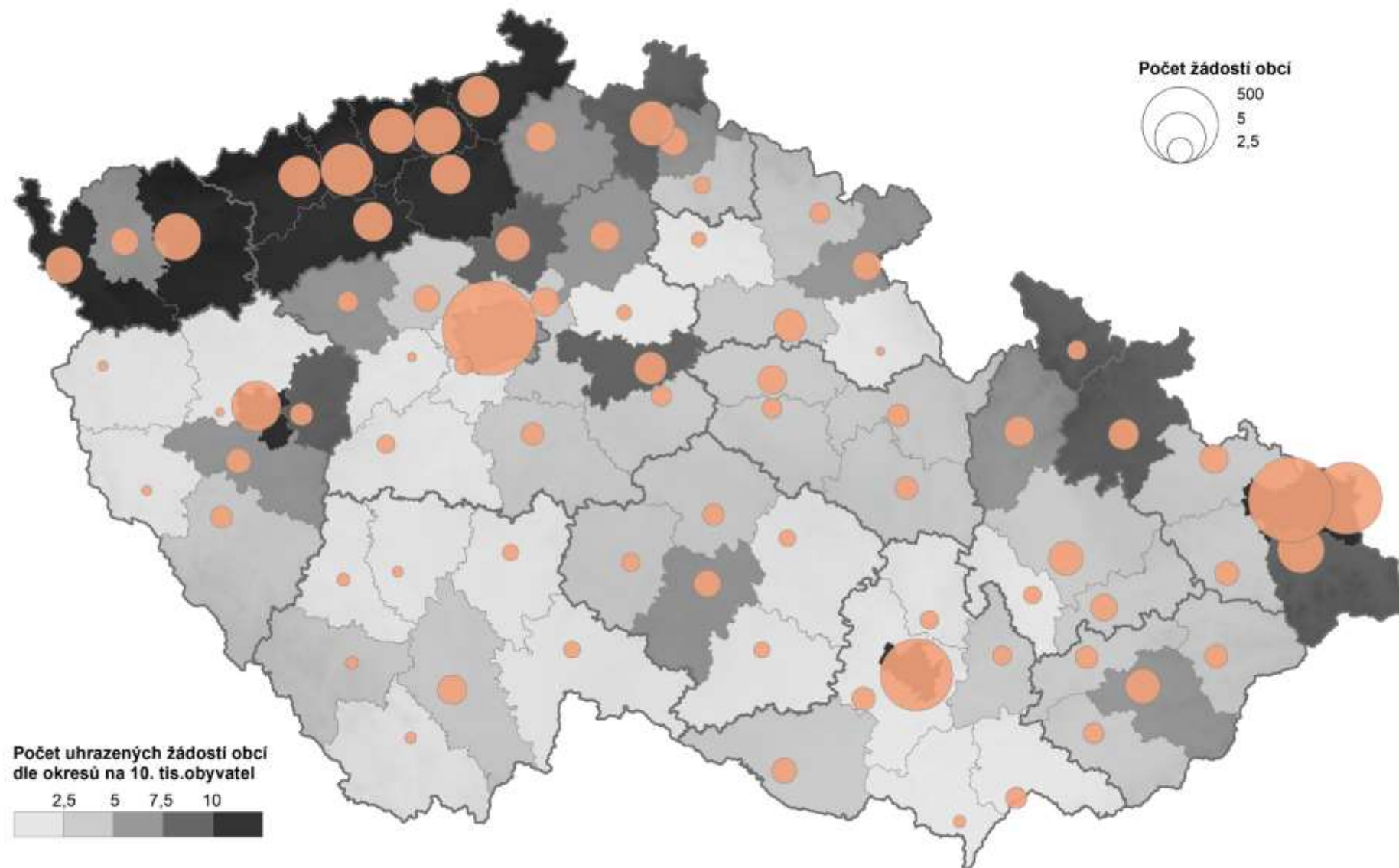
Statistika sociálních pohřbů dle zpracovaných žádostí

Sociální pohřby podle krajů rok 2021

SOCIÁLNÍ POHŘBY BEZ POZŮSTALOSTI

počet uhrazených žádostí obcí ze strany MMR (leden 2018 - říjen 2022)

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

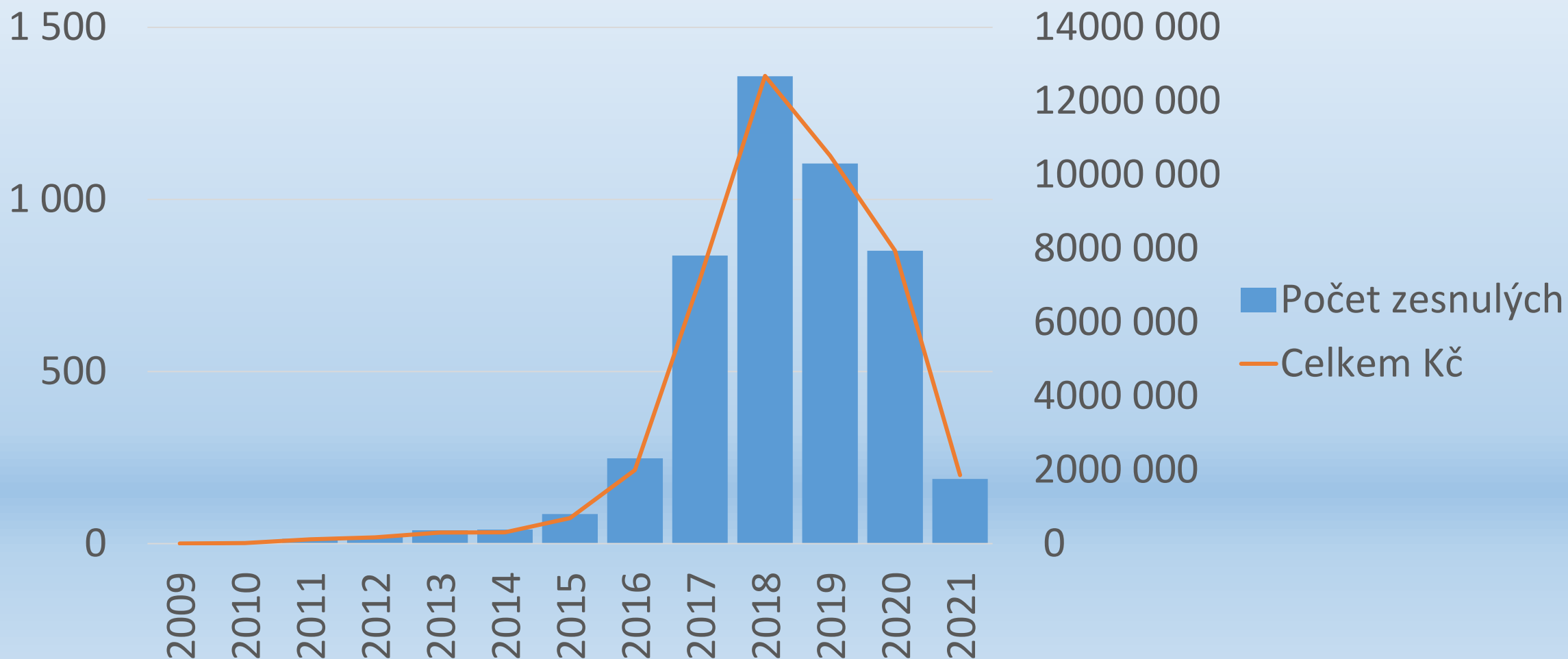

Zdroj dat: MMR, ČSÚ
Zdroj geografických dat: © ČÚZK
© MMR, říjen 2022

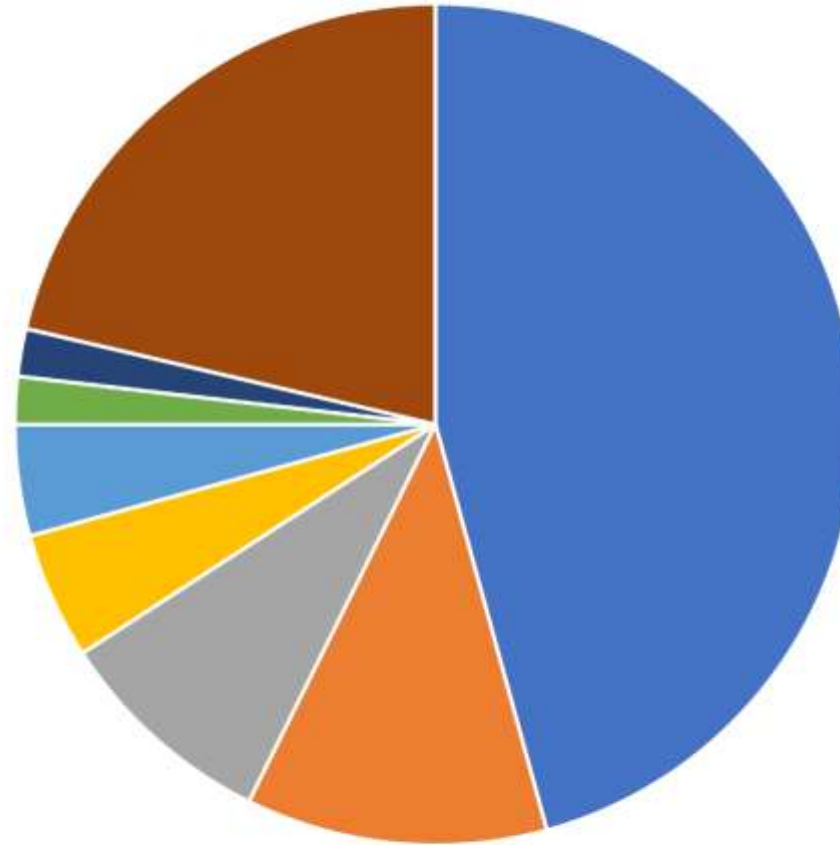

Statistika sociálních pohřbů podle data úmrtí

Vývoj počtu sociálních pohřbů 2009 až 2021

Počet cizinců a neztotožněných

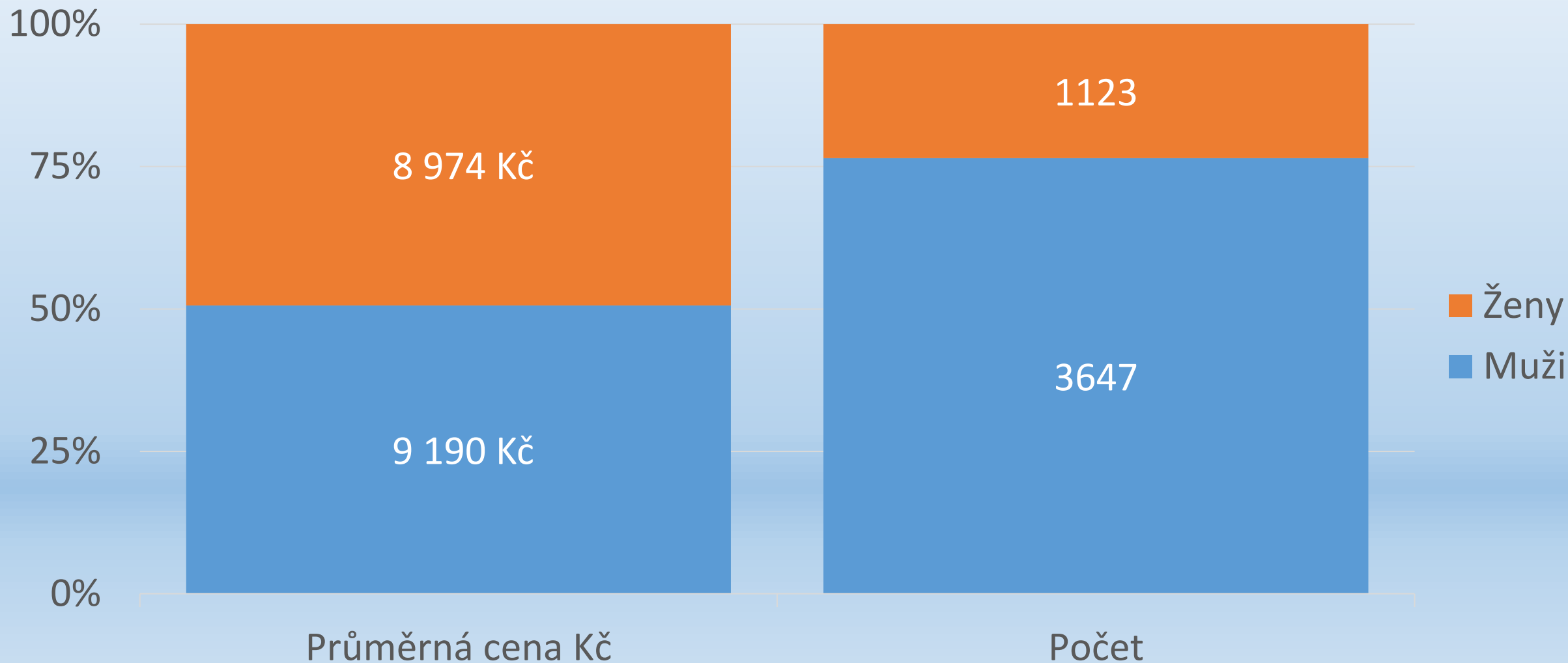

■ Slovensko	■ Polsko	■ Ukrajina	■ Bulharsko
■ Rumunsko	■ Rusko	■ Německo	■ Neurčeno

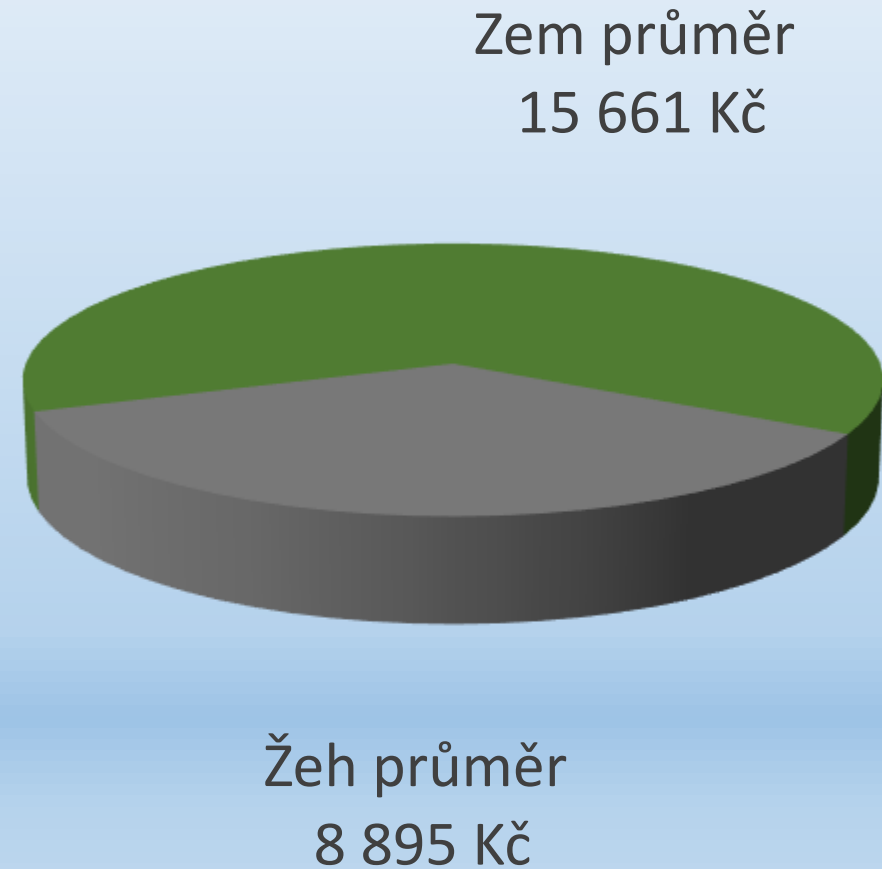
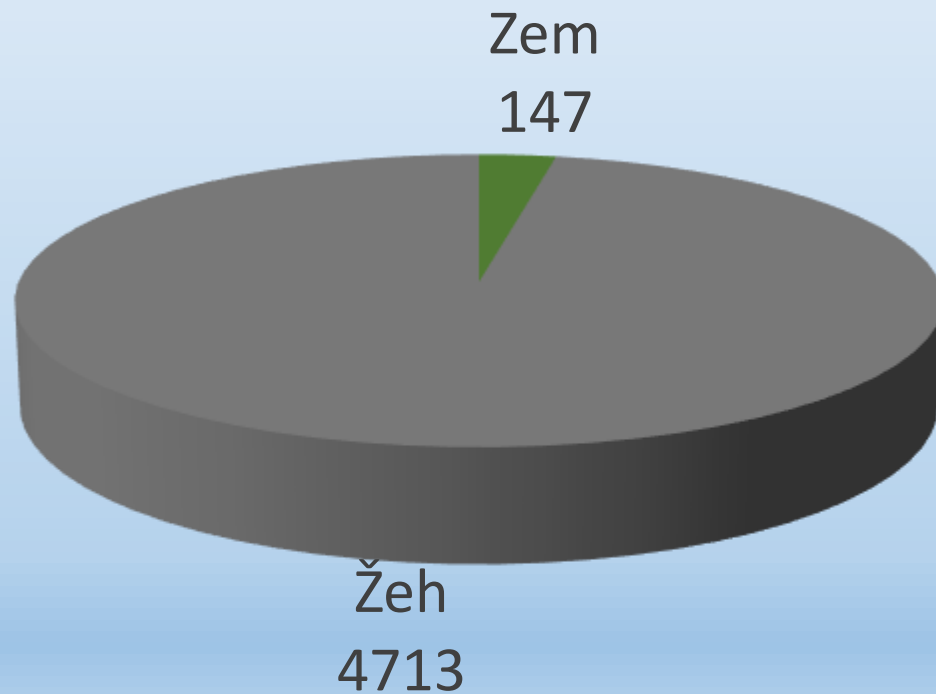
Statistika sociálních pohřbů 2018 až 9/2022

Cena a počet celkem

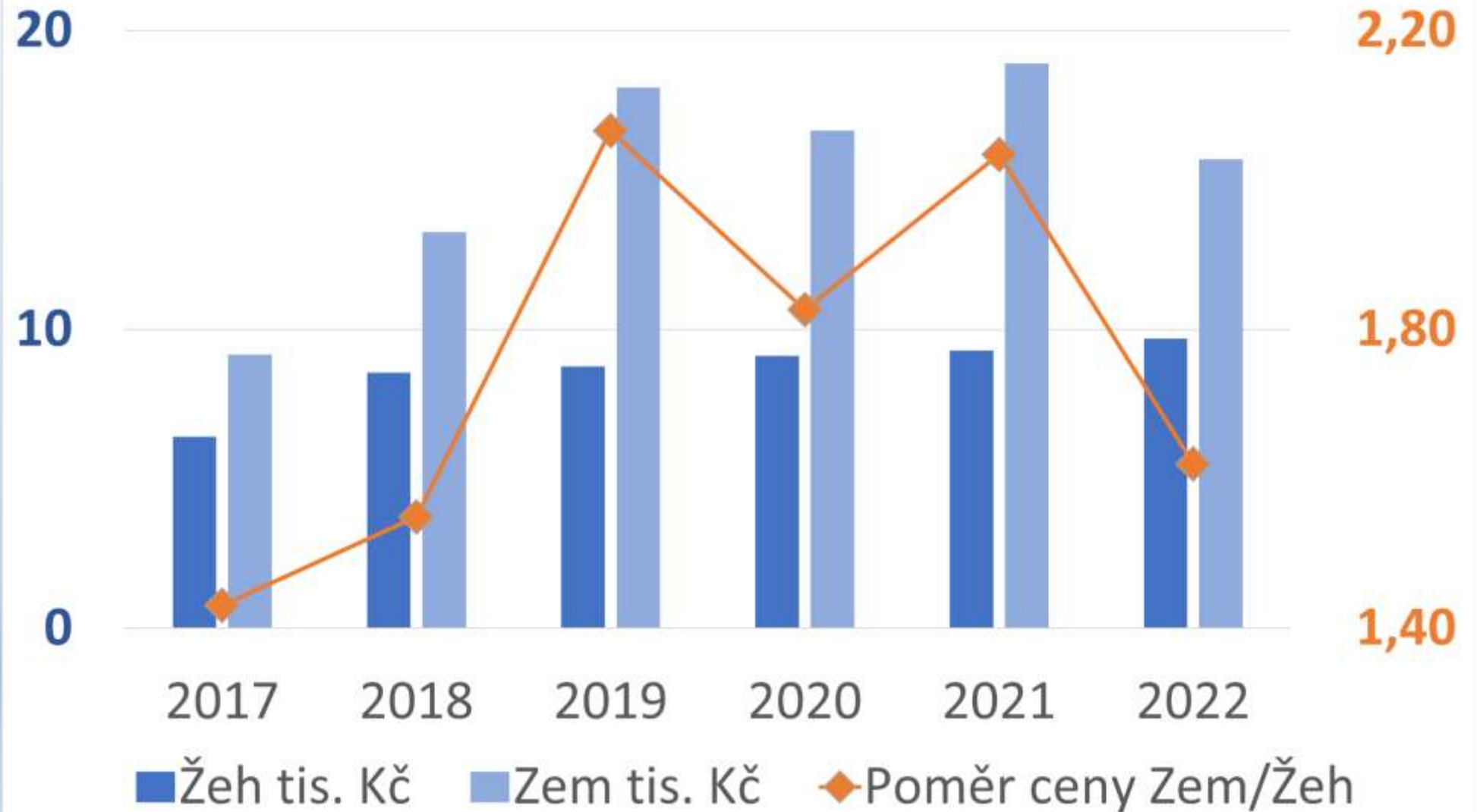

Statistika sociálních pohřbů 2018 až 9/2022

Poměr žeh vs. zem

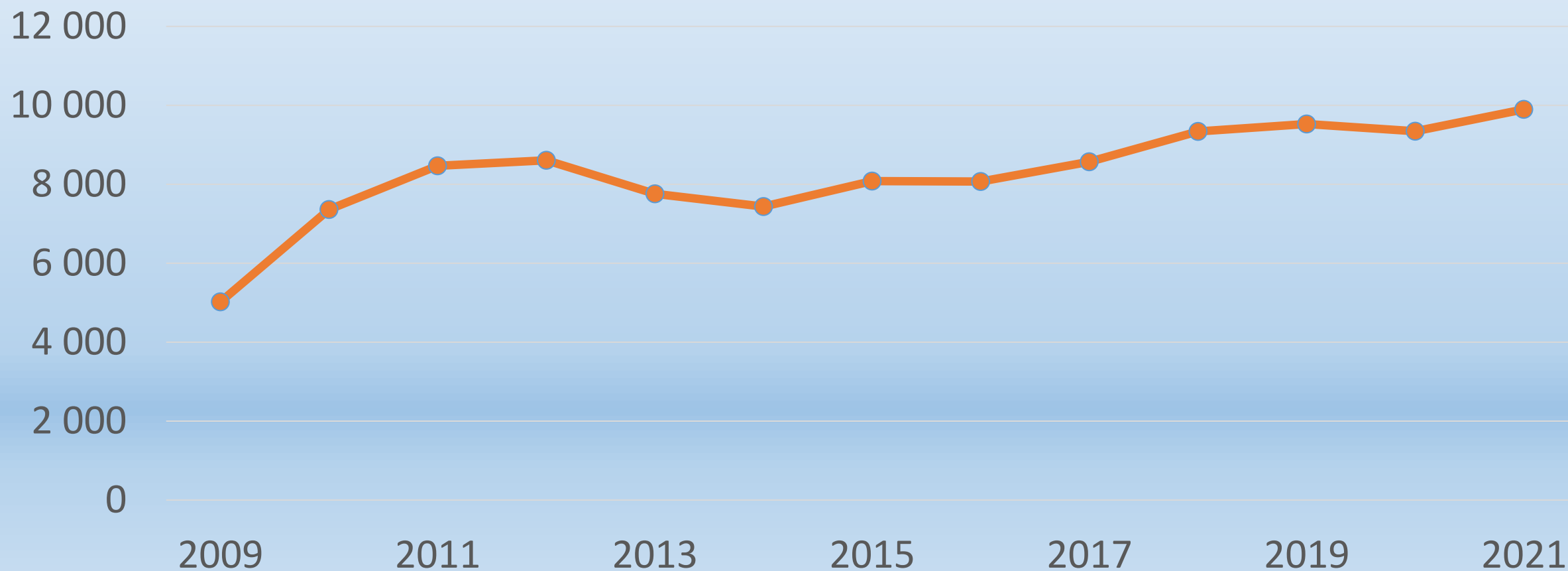
Ceny Žeh-Zem

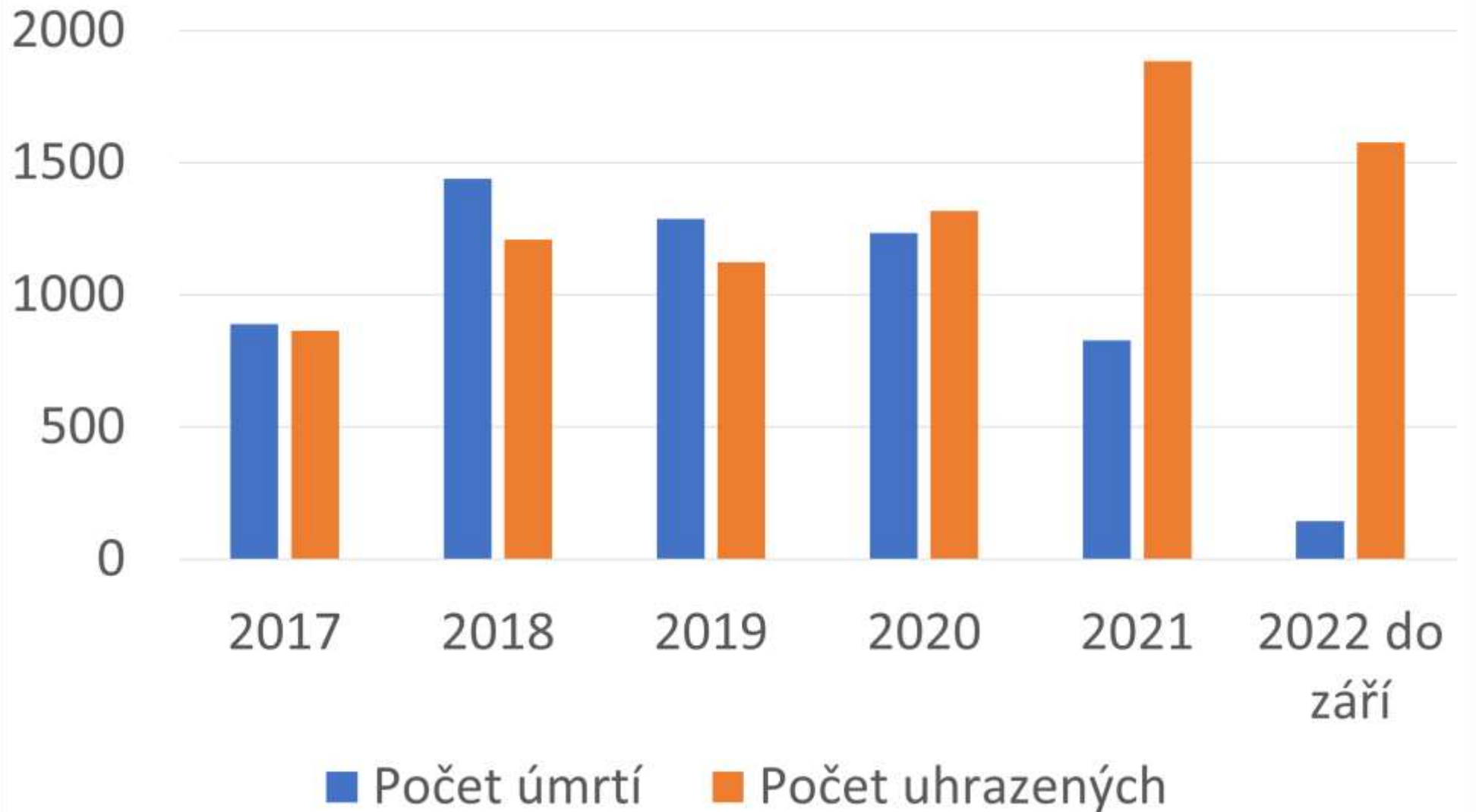

Vývoj průměrné ceny sociálních pohřbů 2009 až 2021

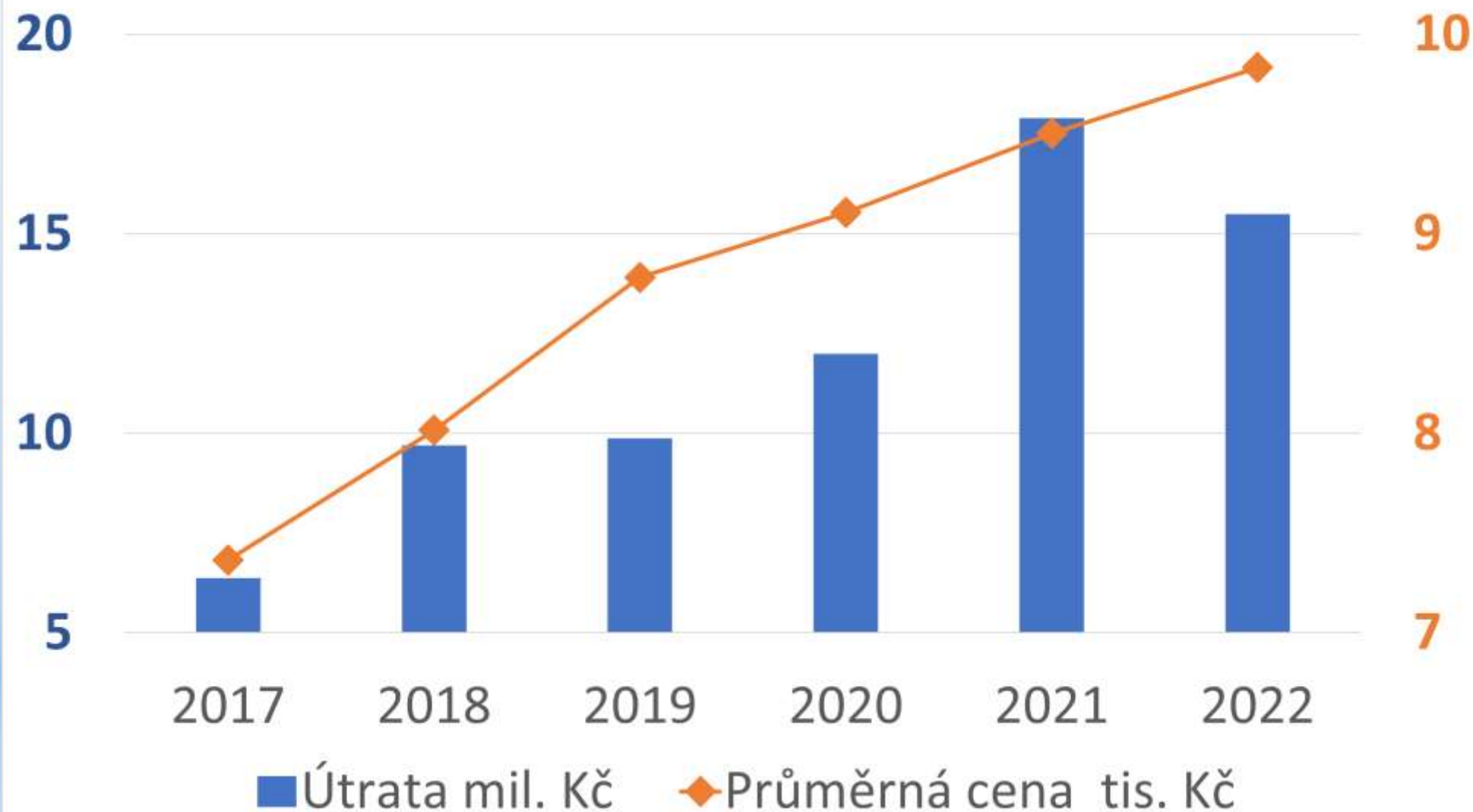
Průměrná cena v Kč

Počty zemřelých a uhrazených

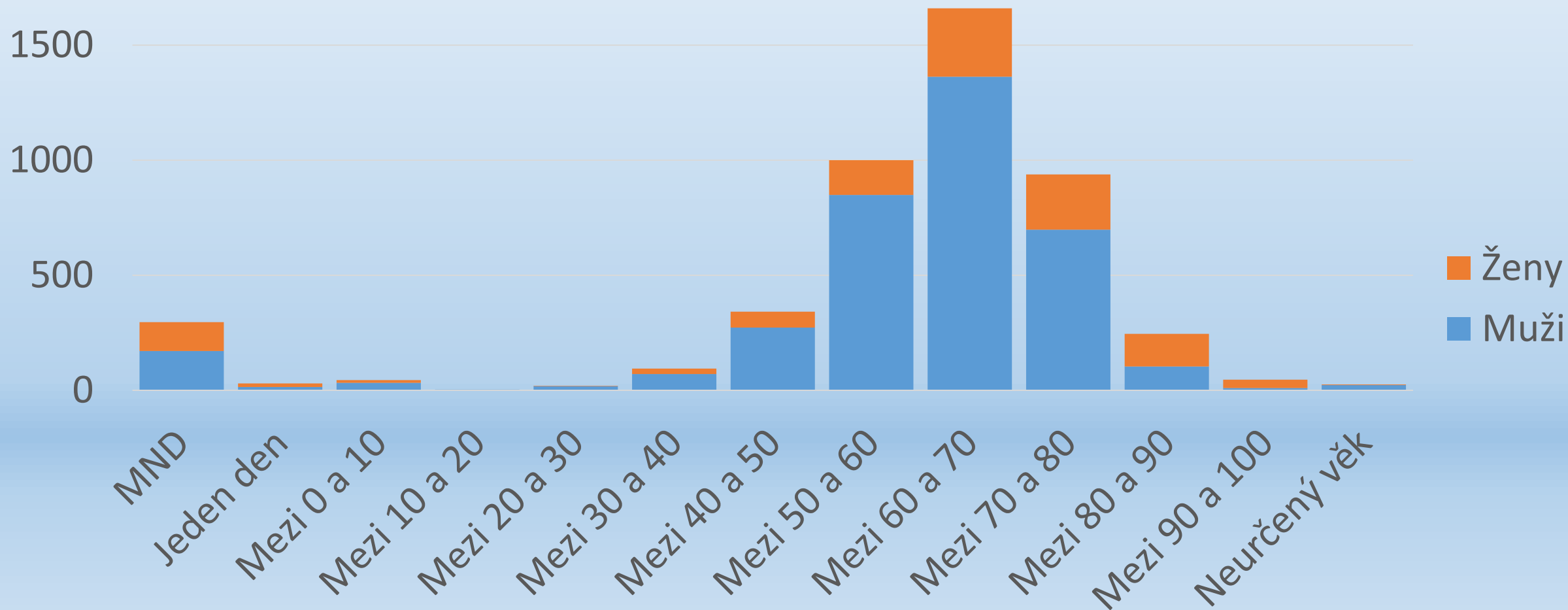

Financování sociálních pohřbů

Statistika sociálních pohřbů Počty podle věku

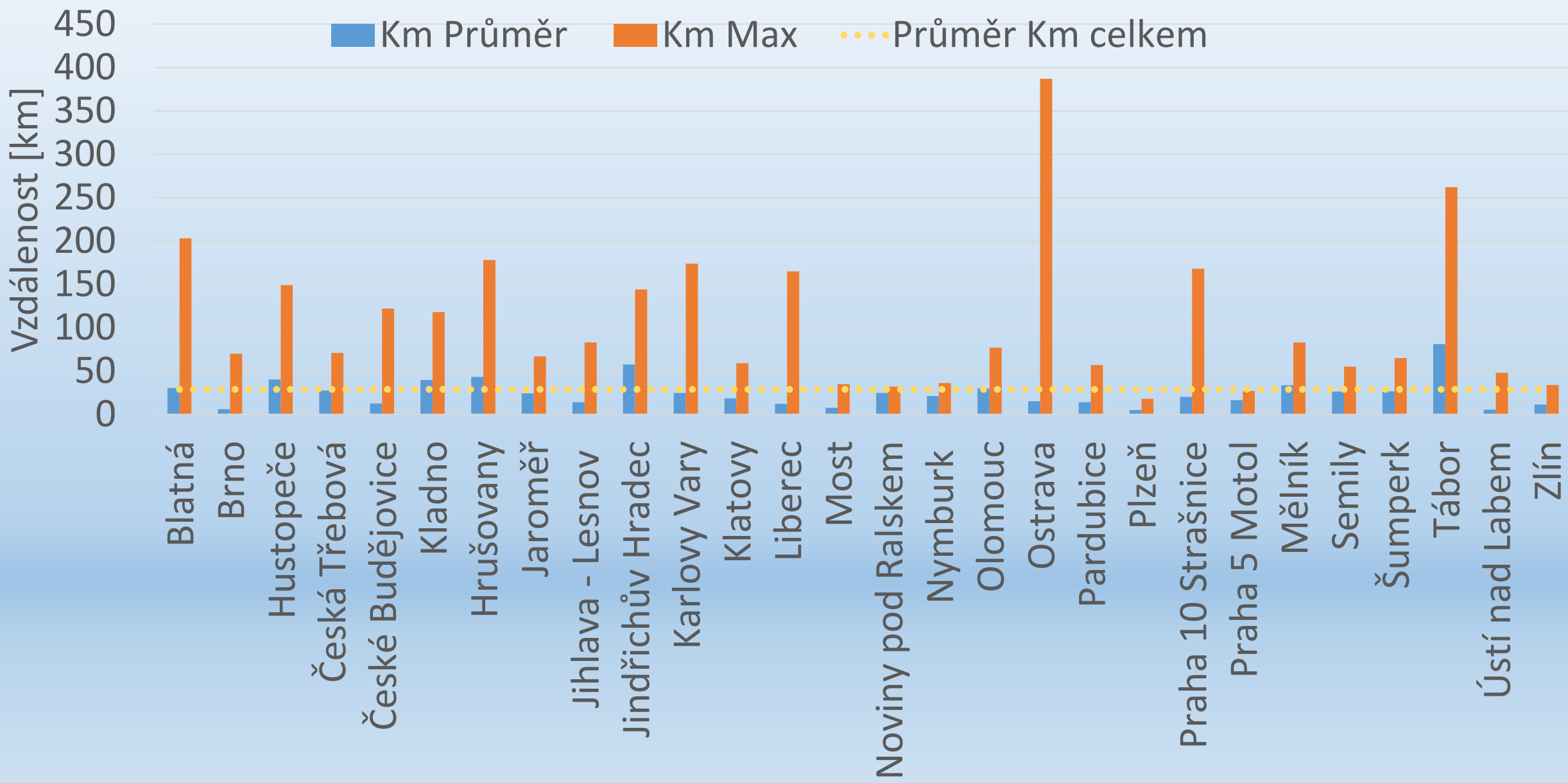
Nejaktivnější obce v digitalizaci od 1. 8. 2021

Obec	Kraj	Počet
Český Brod	Středočeský kraj	41
Most	Ústecký kraj	29
Litoměřice	Ústecký kraj	27
Ostrava Vítkovice	Moravskoslezský kraj	21
Brandýs nad Labem	Středočeský kraj	18

Vzdálenost mezi krematoriem a obcí

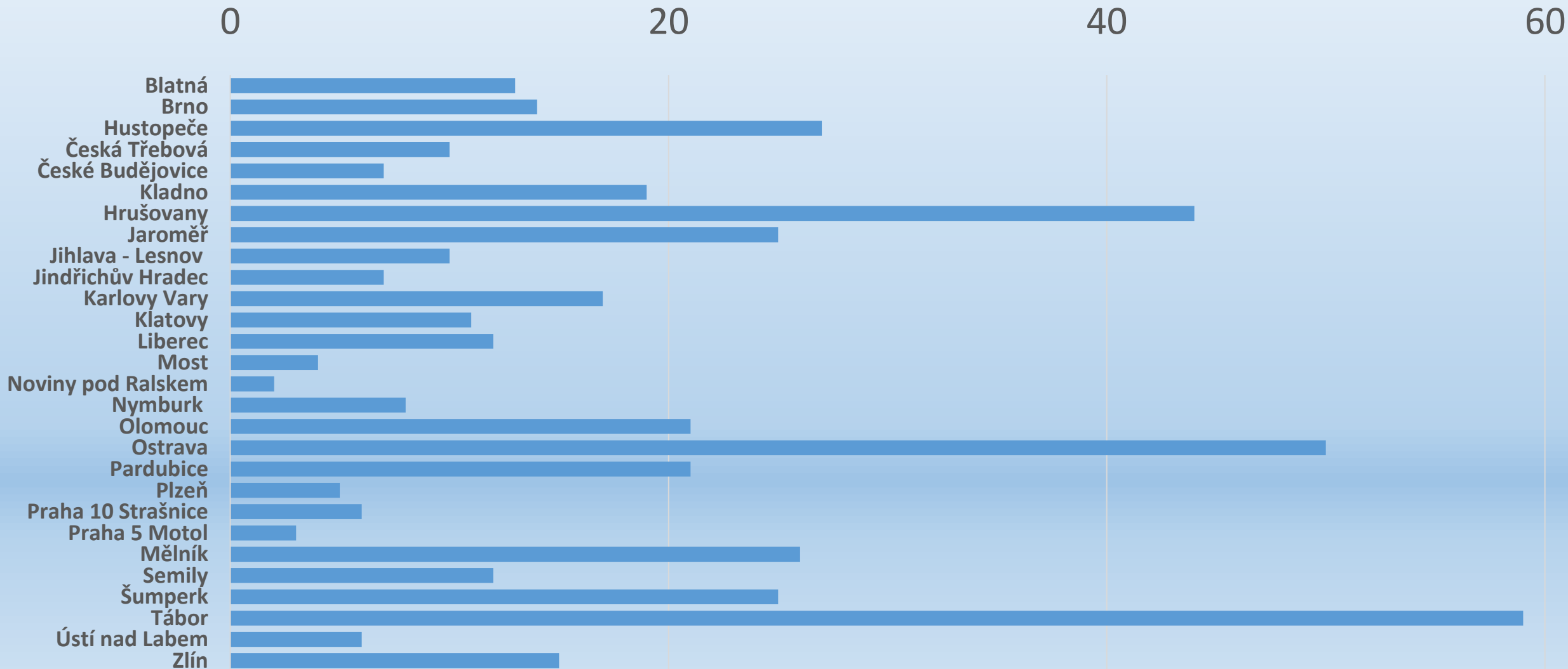
z dat sociálních pohřbů v letech 2018 až 2021

Počet obcí na krematorium

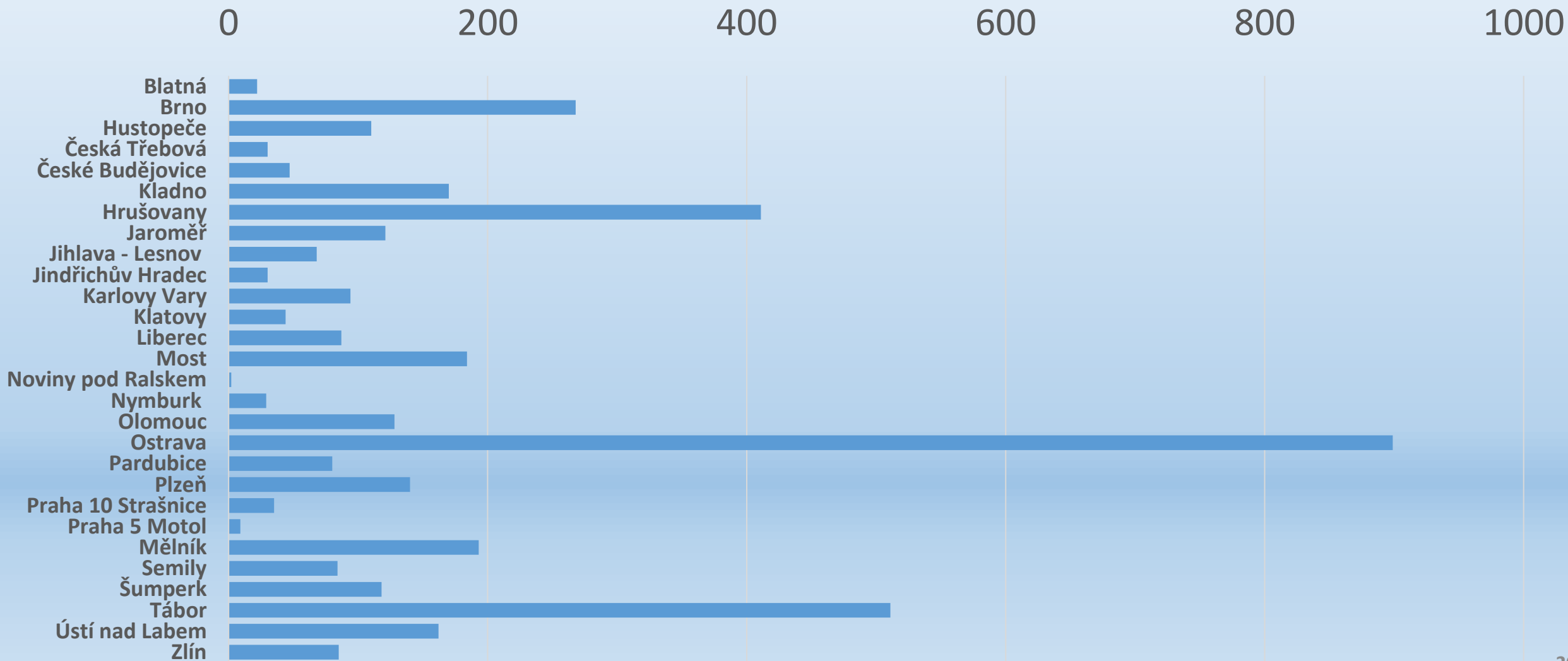
z dat sociálních pohřbů v letech 2018 až 2021

Počet sociálních pohřbů na krematorium

z dat sociálních pohřbů v letech 2018 až 2021

Plod je vydán k pohřbení

- osobě blízké
  - pohřbít však může s jejím souhlasem kdokoli (§ 5 zákona o pohřebnictví)
- ve lhůtě 96 hodin od potratu
  - lhůta pořádková
  - nedodržení lhůty nemá za následek ztrátu práva provést procesní úkon později, pokud se plod stále ještě nachází v rukou poskytovatele zdravotních služeb
    - viz § 5a zákona o pohřebnictví

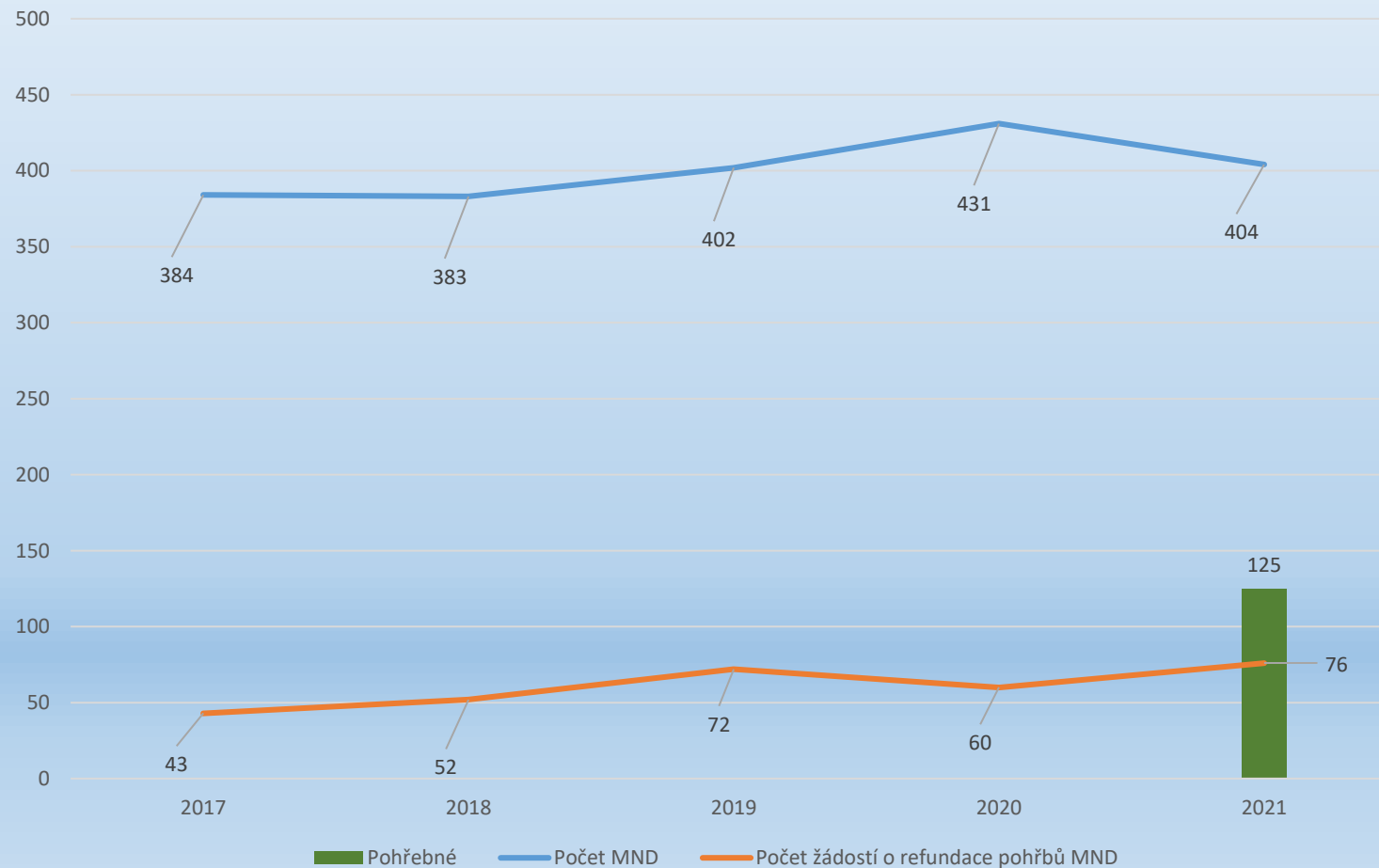

Pohřbívání mrtvě narozených

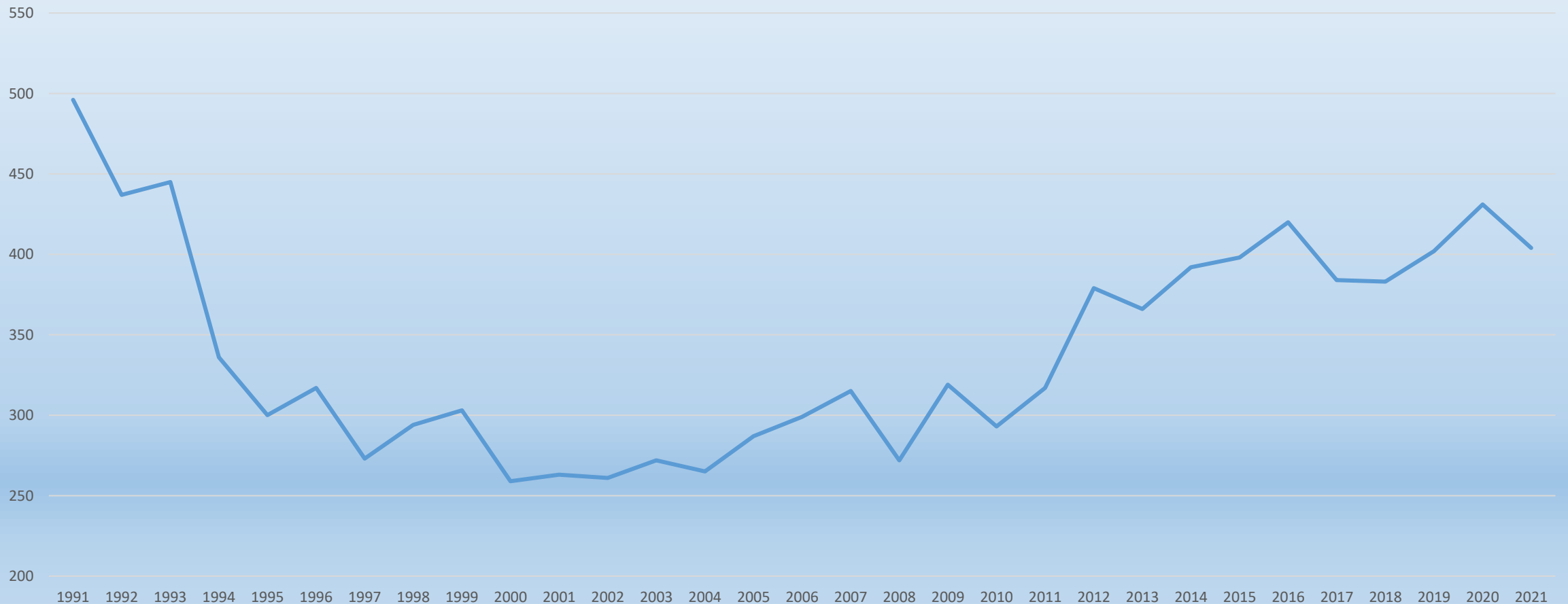
Na náklady pohřbu mrtvě narozeného dítěte může jeho vypravitel od roku 2012 čerpat sociální dávku pohřebního, je-li fyzickou osobou.

Pohřebné celkem											
Zdroj: MPSV											
	Rok										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Výdaje na pohřebné (v mil. Kč)	14,5	14,2	13,2	13,6	13,3	12,8	12,5	12,2	12,1	13,3	
Počet vyplacených dávek pohřebního (v tis.)	2,9	2,9	2,6	2,7	2,7	2,6	2,5	2,4	2,4	2,7	
Z toho na děti mrtvě narozené										125	

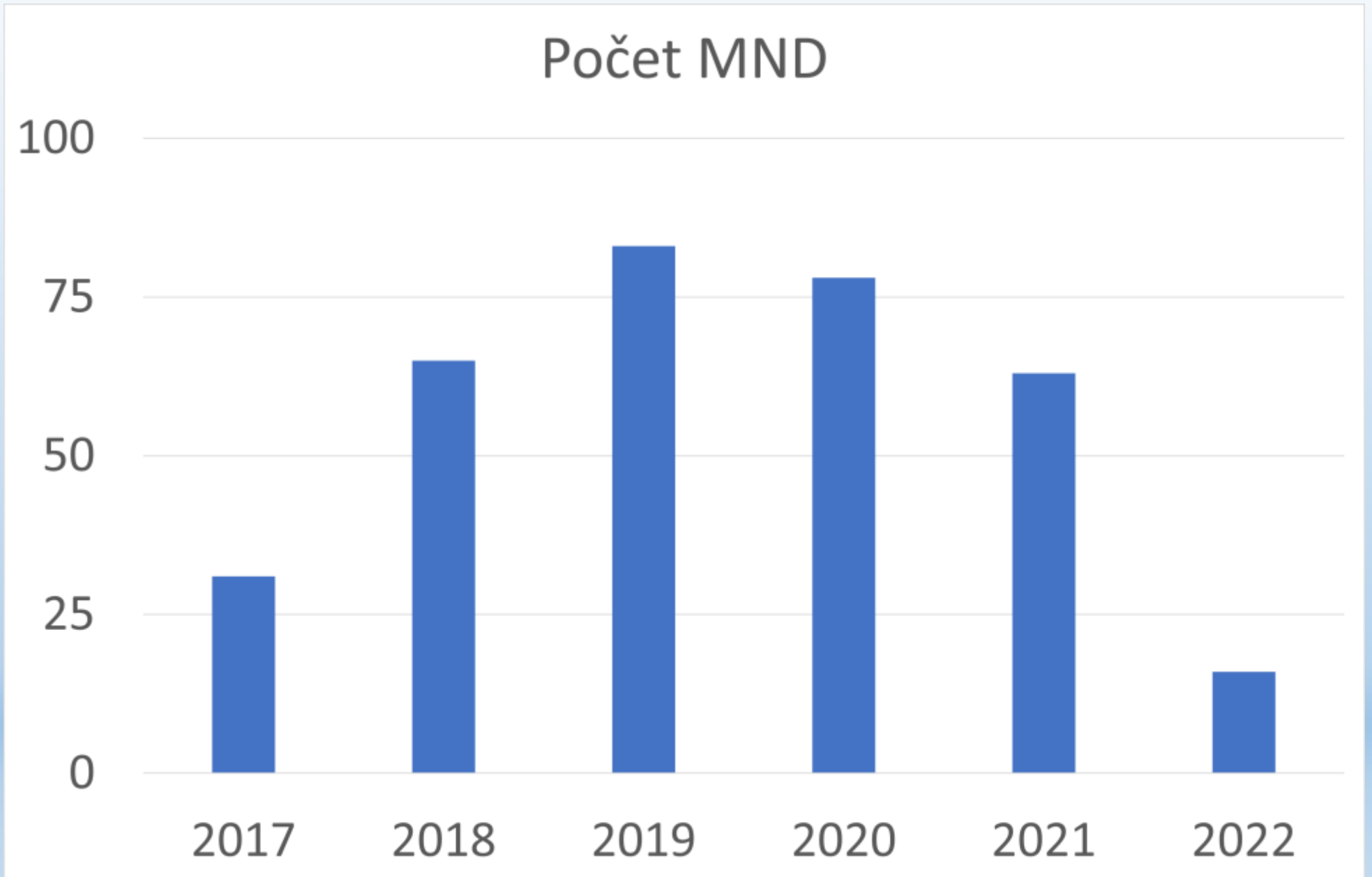
Porovnání počtu mrtvě narozených dětí s počtem žádostí o refundace jejich pohřbů 2017 až 2021

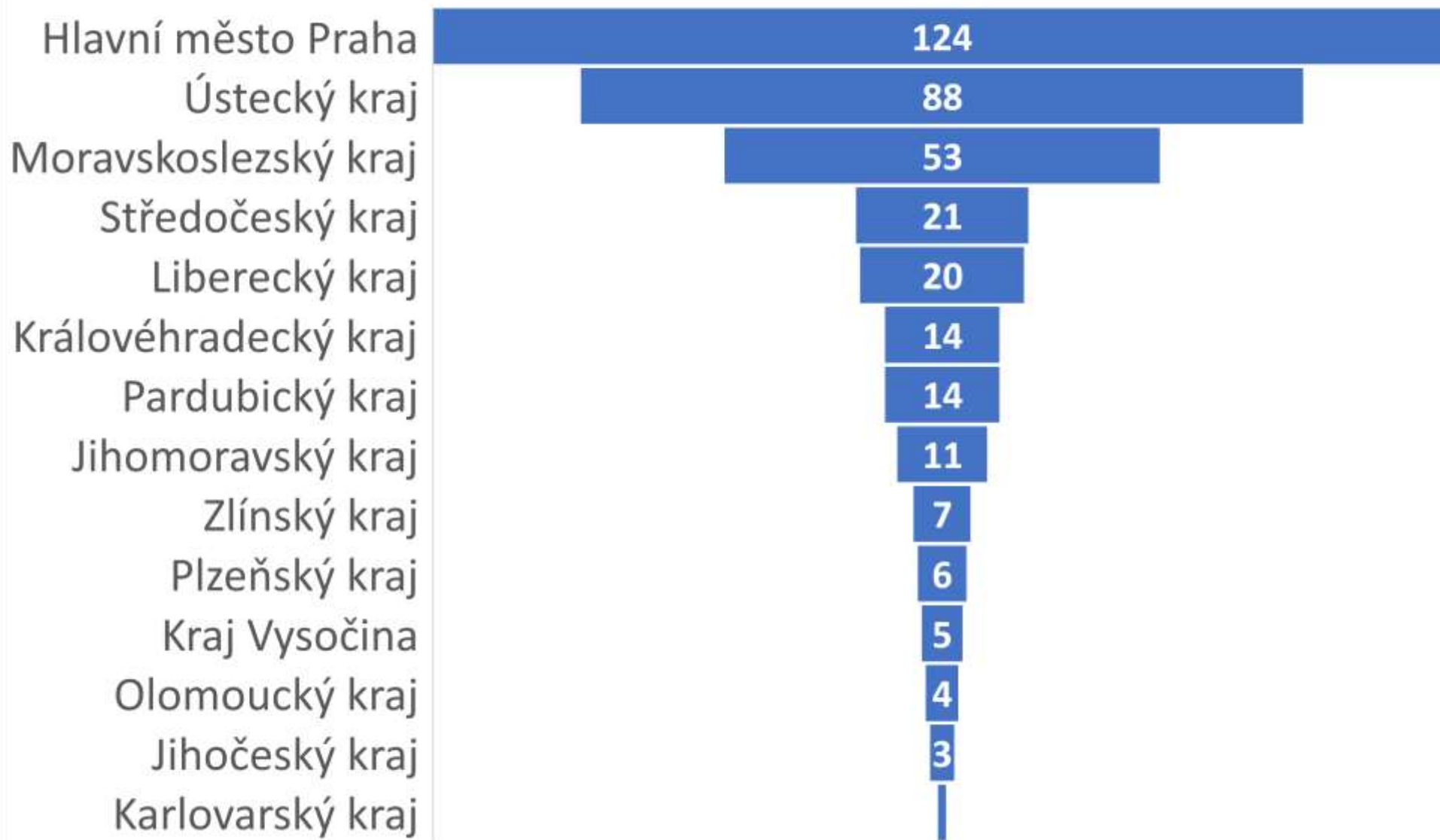
Vývoj počtu mrtvě narozených dětí 1991 až 2021

Počet MND

Počet MND podle krajů 2017 - 9/2022

Návrh ustanovení zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře

§ 47 Podmínky nároku na pohřebné

(1) Nárok na pohřebné má osoba, která vypravila pohřeb

/.../

c) plodu po potratu nebo plodu po umělém přerušení těhotenství v případě, že bylo provedeno ze zdravotních důvodů postupem podle zákona o umělém přerušení těhotenství, a pokud plod byl vydán k pohřbení postupem podle zákona o pohřebnictví.

V Blansku vznikne Poradna pro pozůstalé

14.10.2022   boskovicko.info

„Od nového roku bychom chtěli zřídit Poradnu pro všechny lidi, kteří přišli o své milované, pro dospělé, děti, pro rodiče nenarozených dětí, pro lidi, kterým někdo umírá.

Za pozůstalými budeme jezdit na místa, kde se cítí bezpečně, nabídneme i setkávání v našich prostorech.

Naším cílem je usnadnit pozůstalým čas truchlení, návrat do jejich normálního života i poskytnout praktické rady např. s vyřizováním pohřbu,“

přibližuje vedoucí zdravotních služeb Charity
Blansko Radka Kuncová.

Rostou ceny smutečních obřadů. Lidé místo kremací volí pohřby do země

13. 10. 2022 tn.cz

'Kvůli zdražování cen plynu jsme museli přistoupit od 1. listopadu na zvýšení cen a dále se nám navýšily o 500 korun ceny rakví od našich dodavatelů,'

- vysvětluje zdražení mluvčí společnosti Služby města Jihlavy Martin Málek.

'Budeme zdražovat od listopadu skrz ceny energií, které se neustále zvyšují,'

- uvedla Lenka Pavlok z jihlavské pohřební služby.

Ceny pohřbů do země se po zdražení kremací vyrovnávají. Lidé na to začínají slyšet a volí spíše pohřby do země.

Rozsudek KS v Ostravě 65 A 39/2016 - 29

- PS účtovala za použití chladicí komory i po dobu 48 hodin od úmrtí
- Došlo k poškození spotřebitelů o 1 725 Kč
- Přestupek dle § 24 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele:
  - „Prodávající se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost poctivého prodeje výrobků nebo poskytování služeb“
- ČOI stanovila PS pokutu 160 000 Kč
- PS (žalobce) s výší nesouhlasila a namítala:
  - Nepřiměřenost, neúmyslnost, ojedinělost, účtováno pouze spotřebiteli, nikoli nemocnici, neznalost zákona
- **Závěr: Pozůstalý nemusí znát zákon o pohřebnictví, PS ano.**

Pohřbívání cizinců do země doporučujeme

- **§ 5 (3)** zákona o pohřebnictví:

„U těla zemřelého státního příslušníka cizího státu může obec zajistit jeho zpopelnění v krematoriu

- **až po obdržení souhlasu příslušného státu**

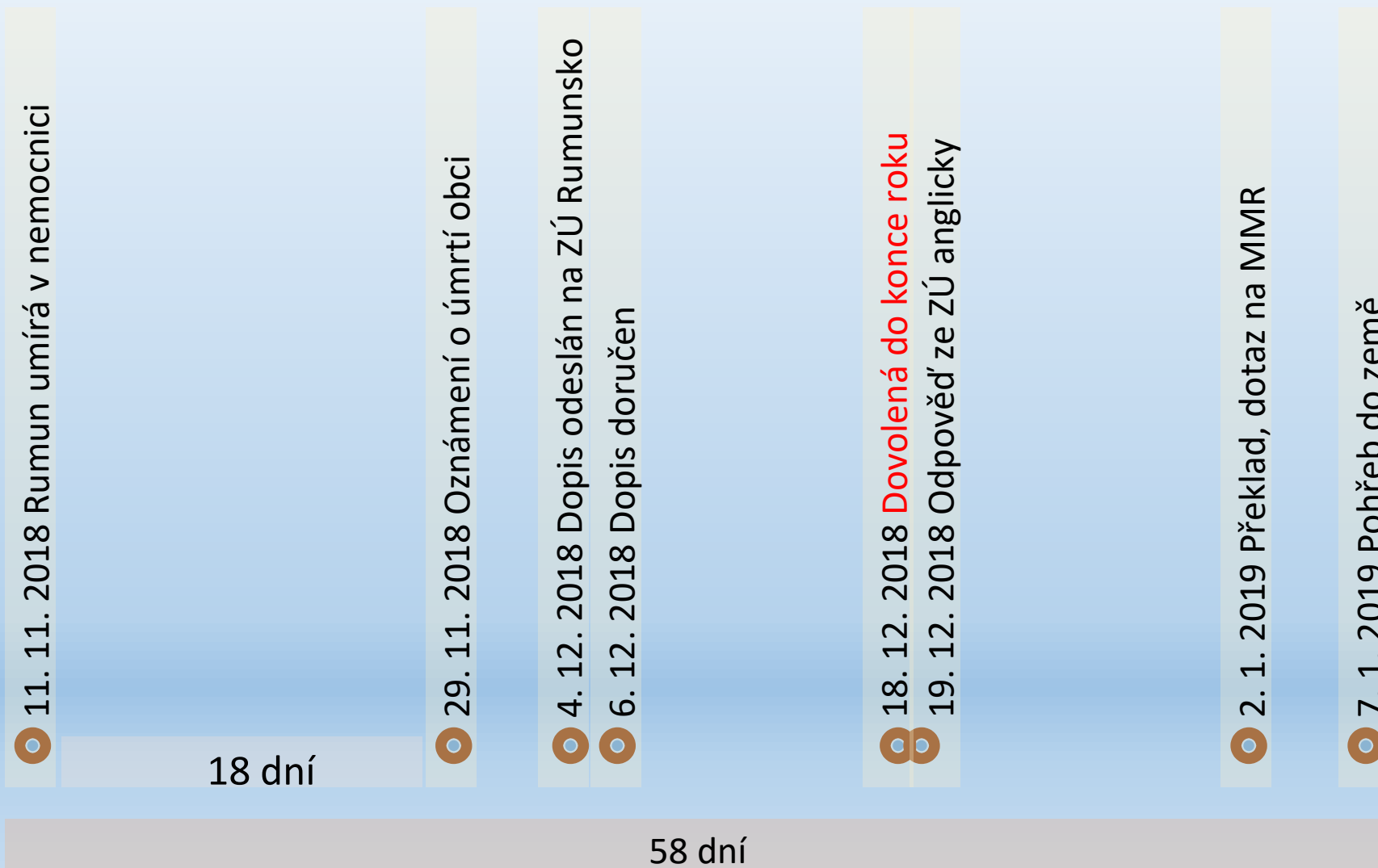
Pokud obec tento souhlas do 1 měsíce od oznámení úmrtí neobdrží

- **zajistí pohřbení uložením do hrobu nebo hrobky“**

Jeden měsíc od oznámení úmrtí zastupitelskému úřadu
znamená až 30 dnů mražení těla, které pak stejně musí obec pohřbít do země.

Zpracování pohřbu s nedodržením lhůt

Důstojné spočinutí

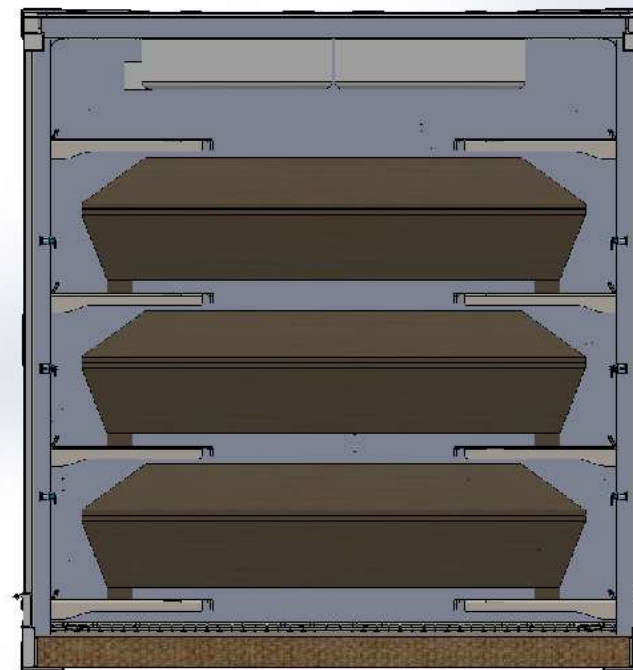
Kutná Hora upravila místa posledního odpočinku dvou cizinců.

V dubnu roku 2022 město oseje hroby travou.

Obec v roli příkazce pohřbení

- Smluvní vztah s pohřební službou dle § 2430 a násl. občanského zákoníku:
  - obec přesně stanoví
    - IČO pohřební služby
    - adresu márnice
    - adresu krematoria a pohřebiště
    - typ rakve
    - velikost pohřebního vozidla
    - datum pohřbení
    - datum uložení urny na hřbitov
    - číslo hrobu (loučky)
  - rozsah služeb musí PS písemně potvrdit
    - převzít za ně odpovědnost
    - nesmí se odchýlit bez souhlasu obce
  - cokoli PS neprovede osobně, zodpovídá za to, jako by to osobně prováděla

Pohřbení není pohřeb

- **Pohřeb** je zejména obřadní doprovázení zemřelého do místa pohřbení (kondukt)
- **Pohřbení** je povinné vždy a jako takové je definováno zákonem

Jaký je rozdíl mezi Wake (bdění) a Funeral (pohřeb)?

- **Bdění** je dlouhotrvající neformální obřad, který se koná v domě zesnulého či domě smutku
  - Rodina a přátelé se shromažďují u otevřené rakve a kdykoli zase odcházejí
  - Dává příležitost přátelům a známým vzdát úctu mrtvému na osobnější úrovni
  - Být celou noc vzhůru s mrtvým tělem odkazuje na Velikonoce

Ekumenický obřad nad urnami ze sociálních pohřbů 2021

- Praha 7 se v roce 2017 rozhodla zřídít zesnulým z městské části hrob na holešovickém hřbitově
- urny do té doby končily na anonymních loučkách
- posledního rozloučení se zúčastnil
  - starosta Prahy 7 Jan Čížinský
  - farář římskokatolický P. Pavel Semela
  - kazatel Církve československé husitské v Praze 7 Richard Urban
  - Tomáš Kotrlý z Ministerstva pro místní rozvoj

Pohřebné v působnosti obcí

- Obec Dívčí Hrad na Bruntálsku proplácí pozůstalým náklady vynaložené na pohřbení zesnulých, kteří trvale žili na jejím území.

Proplácením nákladů na pohřbení vyjadřuje obec se zhruba třemi stovkami obyvatel dík všem svým občanům, kteří zde měli v době úmrtí trvalé bydliště.

Zároveň tím vyjadřuje úctu zesnulým, kteří ve vsi v těsném sousedství polských hranic měli svůj domov a byli součástí tamní komunity.

Pohřbívací povinnost státu, nikoli obce

- Před rokem 2002 neexistovala zákonná pohřbívací povinnost
  - Nařízení ministra zdravotnictví 8/1955
  - Vyhláška 47/1966
  - Vyhláška 19/1988
    - Vypravitel pohřbu se měl přihlásit k tělu do 96 hod. od zjištění úmrtí
    - Vypravitel pohřbu sjedná pohřeb do 96 hod. od oznámení úmrtí
- Pohřbívací povinnost obcí od 1. 1. 2002 – 31. 8. 2017
- Od 2014 s účinností § 114 občanského zákoníku nelze přinutit nikoho pohřbít druhého a zavádí se zákonná povinnost obcí rozhodnout, jaký kdo bude mít pohřeb
- Od 1. 9. 2017 pohřbívá stát prostřednictvím obcí
  - Jedná se o přenesenou působnost (§ 5 ZPOH)

Obec smí žádat MMR od 1. 1. 2002

- Náklady na sociální pohřeb se nedají promlčet
- MMR nesmí namítat obci jako žadateli o refundaci promlčení takové žádosti
- § 619 odst. 1 a odst. 2 OZ je institutem promlčení výlučně soukromoprávním
- Jedná se o veřejnoprávní vztah uvnitř státní správy, ve kterém MMR vystupuje v pozici ústředního orgánu státní správy v oblasti pohřebnictví

Smlouvy s pohřební službou

- Statutární město/město/obec
  - uzavírá smlouvy o pohřbení v samostatné působnosti
  - dozoruje plnění smluv o pohřbení v samostatné působnosti
  - MMR kontroluje na vyžádání smlouvy pouze z hlediska zákona o pohřebnictví
  - MMR není finanční kontrolou ani kontrolou regulace cen (audit, SFÚ)
- Magistrát/městský úřad/obecní úřad
  - žádá o refundaci nákladů dědice/stát v přenesené působnosti
  - projednává přestupky v pohřebnictví v přenesené působnosti

Smlouva o přenosu příslušnosti k zajištění pohřbení

Malé obce smí sejmout ze sebe odpovědnost za agendu tzv. sociálních pohřbů.

Pro obce s nízkým počtem zaměstnanců představuje naplnění pohřebívací zákonné povinnosti pohřbít personální a administrativní zátěž.

Často nezbývá, než aby vše zajistil sám neuvolněný starosta.

Návrh vzorové veřejnoprávní smlouvy ke stažení www.MMR.cz:

<https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/pohrebnictvi/socialni-pohrby/zakladni-informace>

Zákon o obcích je vyloučen

- § 63 (1) zákona o obcích je v § 5 (1) ZPOH vyloučen
  - „Obce, jejichž orgány vykonávají přenesenou působnost **ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností**, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle níž **budou** orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo část přenesené působnosti pro orgány jiné obce (jiných obcí), která je (které jsou) účastníkem veřejnoprávní smlouvy.
  - Předmětem veřejnoprávní smlouvy nemůže být přenesená působnost, která je na základě zákona svěřena orgánům jen některých obcí.
  - K uzavření veřejnoprávní smlouvy je třeba souhlasu krajského úřadu.“

Pohřebnictví před novelou

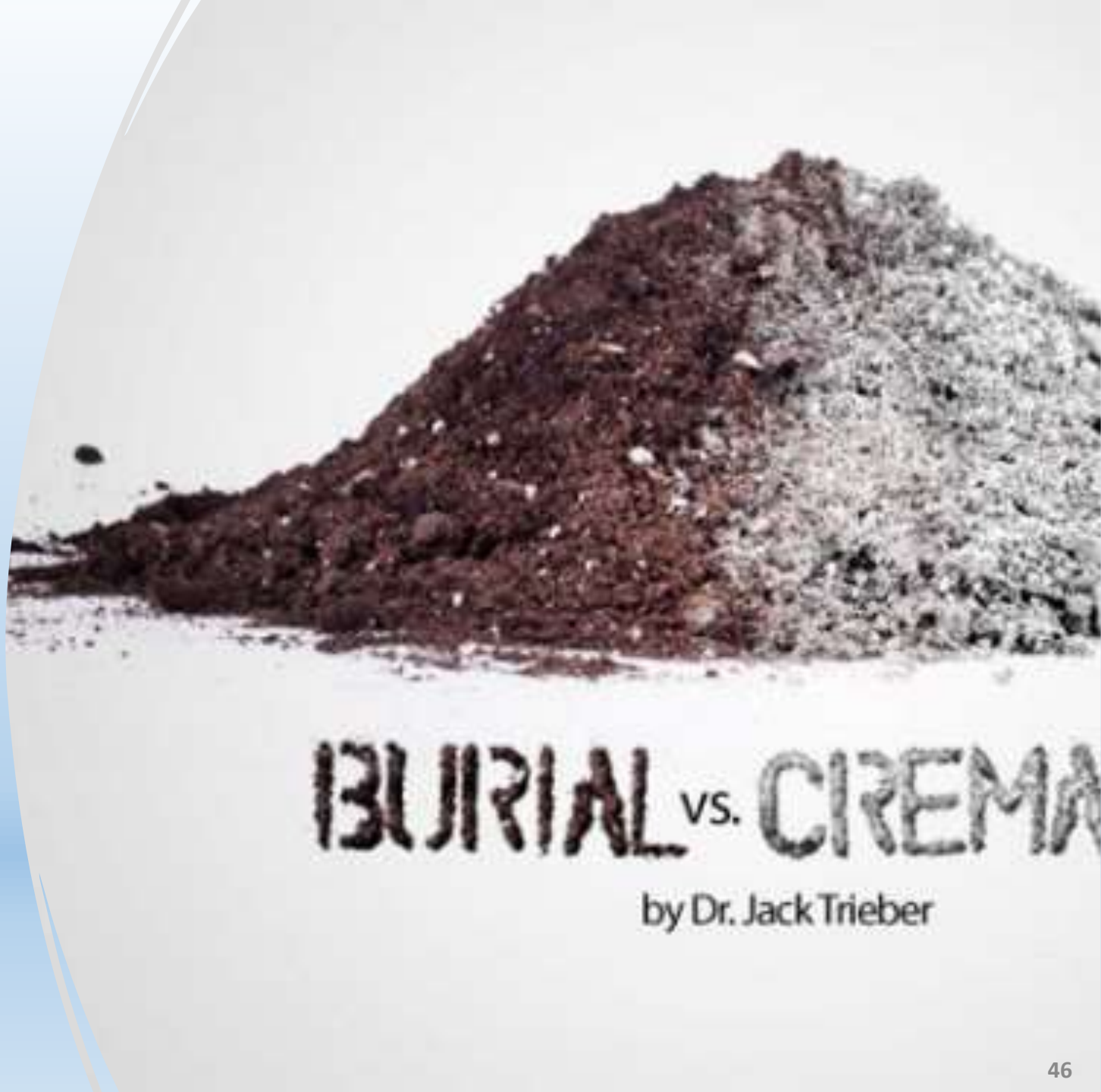
	Subjekt	Uložení	Zákon o pohřebnictví
Lidské pozůstatky	Cizinec	Hrob, hrobka	§ 5 odst. 2
	Část těla ex mortuo		§ 5 odst. 1
	Tělo bez totožnosti		§ 5 odst. 1
		Zákon o zdravotních službách	
Odpad	Část těla ex vivo	Skládka	§ 91
	Mrtvě narozené dítě		?
	Plod po potratu		§ 91

Pohřebnictví po novele

		Subjekt	Uložení	Zákon o pohřebnictví
Lidské pozůstatky	Tělo zemřelého	Cizinec	Hrob, hrobka	§ 5 odst. 3
		Část těla <i>ex mortuo</i>		§ 5 odst. 3
		Tělo bez totožnosti		§ 5 odst. 3
		Mrtvě narozené dítě	Hrob, hrobka, žeh	§ 5 odst. 1
	Jiný lidský pozůstatek (plod)	§ 5a odst. 1		
			Zákon o zdravotních službách	
Biologický materiál	Část těla <i>ex vivo</i>		Skládka	§ 91
	Plod po potratu		Pohřebiště	

Lidský ostatek

- Kost, hebr. *ecem*, což odpovídá řec. *Sóma* (u primitivních národů: podstata, jež nejde vyvrátit)
- Prach – hebr. *afar*
- Popel – angl. *Ashes*, něm. *Asche*
  - ASH (něm. *Staub*) je jakýkoli popel/prach
  - ASHES jsou spálené pozůstatky lidského těla
- Lze uložit mimo pohřebiště
  - aniž by se tím ale dotkl **důstojné památky** (právně nepřesně důstojnosti) zemřelého
  - **mravního citění veřejnosti**
    - § 4 odst. 1 písm. f) PohřZ

Pohřebnictví v krajích

Středočeský

Bc. Aneta Krombholzová – krombholzova@kr-s.cz

Jihočeský

Ing. Zuzana Lerchová – lerchova@kraj-jihocesky.cz

Plzeňský

Lenka Štychová – lenka.stychova@plzensky-kraj.cz

Karlovarský

Bc. Romana Špindlerová, DiS. – romana.spindlerova@kr-karlovarsky.cz

Ústecký

Bc. Zuzana Dynterová – dynterova.z@kr-ustecky.cz

Liberecký

Bc. Tomáš Vávra – tomas.vavra@kraj-lbc.cz

Královéhradecký

Mgr. Veronika Janáčková – vjanackova@kr-kralovehradecky.cz

Pardubický

Jana Hanzlíková – jana.hanzlikova@pardubickykraj.cz

Vysočina

Mgr. Daniel Trtík – Trtik.D@kr-vysocina.cz

Jihomoravský

Bohumila Klašková – klaskova.bohumila@jmk.cz

Ing. Tereza Břínková – brinkova.tereza@jmk.cz

Petr Holas, DiS. (odbor zdravotnictví) – holas.petr@jmk.cz

Olomoucký

Svatava Grygarová, DiS. – s.grygarova@olkraj.cz

Moravskoslezský

Ing. Lukáš Vok – lukas.vok@msk.cz

Zlínský

Ing. Petr Gistingier – petr.gistingier@kr-zlinsky.cz

Ing. Zuzana Gajošová – zuzana.gajosova@kr-zlinsky.cz

Hlavní město Praha

Mgr. Petra Vinařová – petra.vinarova@praha.eu

Krajské úřady - dozor nejen sociálních pohřbů

zákaz

- neoprávněného otevření hrobu nebo hrobky
- exhumace bez povolení za podmínek ZPOH podle § 22 odst. 5
- pohřbívat domácí mazlíčky nebo popel z anatomicko-patologického odpadu
- ustálené hladiny podzemní vody na hřbitovech přímo pod povrchem

povinnost

- evidence pohřbených formou vázané knihy (nikoli hrobů)
- oznámit bezodkladně provozovateli pohřebiště adipocire (hydrogeologické průzkumy)
- provozovat pohřebiště v souladu s řádem
- vydat a zveřejnit řád pohřebiště

Inspekce Ministerstva pro místní rozvoj

výběr z přestupků

- povinnost zdržet se chování nešetrného k citům pozůstalých
- povinnost souhlasu zemřelé osoby
  - s balzamací a konzervací
  - s výstavem balzamovaného těla po 1 týdnu od úmrtí
- zákaz
  - výstavit nebalzamované tělo po 1 týdnu od úmrtí
  - pohřbení mimo pohřebiště nebo krematorium
  - hromadného pohřbení (do země i žehem)
  - kryonizace, kompostace, resomace apod.

Darování těla anatomům

Pokud se k zemřelému nikdo nepřihlásí do 96 hodin od oznámení úmrtí, tělo získají ze zákona o pohřebnictví (§ 5 odst. 1) anatomické ústavy od obce v rámci agendy sociálních pohřbů.

Je však nutné, aby ústavy s obcemi komunikovaly a podle zákona o zdravotních službách před samotnou anatomickou pitvou si nejprve vyžádaly písemný souhlas osoby blízké k zemřelému.

Anatomické pitvy

- „Šest až osmačtyřicet hodin se tělo mrazí.“
- „Provede se potom fixace, při které tělo skrz tepny ošetříme nástřikem směsi alkoholu, glycerinu a formaldehydu. Tak se také uloží do kádí,“ doplňuje Kachlík.
- „V každé takové kádi může plavat až pět lidských těl, většinou jsou tady uložena zhruba půl roku.“

Zdroj: https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/medici-v-metropoli-dostali-unikat-virtualni-pitevni-stul-20191017.html

Vratky ze sociálních pohřbů MMR

- Obec není povinna pro MMR vytvářet přehled o čerpání a použití prostředků na sociální pohřby ani sdělit cokoli o nepatrném majetku
- Obec je povinna vracet MMR na jeden z jeho níže uvedených účtů jakýkoli peněžní prostředek, který jí byl dobrovolně uhrazen pozůstalými, i když s určitou časovou prodlevou.
- Jako variabilní symbol platby je třeba uvést rodné číslo pohřbeného a do poznámky jeho jméno.
  - Bankovní účet MMR číslo 19-629001/0710 (pouze v případě, kdy se jedná o vratku pohřebného vyplaceného v minulých letech)
  - Bankovní účet MMR číslo 629001/0710 (pouze v případě, kdy se jedná o vratku pohřebného poskytnutého v témže roce)

Vracet se musí vše, co není nepatrný mejetek

- Pokud obec přijme po refundaci nákladů peníze po zůstaviteli, které mu chce zaslat typicky Česká správa sociálního zabezpečení, a není to nově soudním komisařem prohlášeno za nepatrný majetek, pak je tato částka ve stejné množině vratek jako dobrovolný příspěvek pozůstalých.
- Obec musí dodatečné příjmy z vypravení pohřbu MMR vrátit.

Zákon o zvláštních řízeních soudních

§ 110

Dědic, vypravitel pohřbu a stát

(1) Účastníky řízení o pozůstalosti jsou ti, o nichž lze mít důvodně za to, že jsou zůstavitelovými dědici /.../

(2) Odstavec 1 se nepoužije, bylo-li řízení o pozůstalosti zastaveno, protože zůstavitel nezanechal majetek (§ 153) nebo protože zanechal majetek bez hodnoty nebo majetek nepatrné hodnoty (§ 154); v tomto případě je účastníkem ten, kdo se postaral o pohřeb zůstavitele.

Usnesení dědického soudu

Okresní soud v Rakovníku r o z h o d l **t a k t o**:

- Majetek nepatrné hodnoty zůstavitelkou zanechaný, představující:
  - hotovost, uloženou na depozitním účtu Domova seniorů, poskytovatele sociálních služeb, ve výši **43.974,94 Kč**
  - prsten ze žlutého kovu s červeným kamínkem uložený na hmotných depozitech Domova seniorů, práva spojená s vkladní knížkou číslo (staré číslo účtu), vedenou u České spořitelny, a. s., na jméno ..., r. č. .... v obvyklé ceně ke dni úmrtí zůstavitelky **14.595 Kč**
  - práva spojená s vkladní knížkou číslo ... (staré číslo účtu), vedenou u České spořitelny, a. s., na jméno ..., r. č. ... v obvyklé ceně ke dni úmrtí zůstavitelky **39.807,76 Kč**
  - se vydává městu ..., které se postaralo o pohřeb zůstavitelky.
- Řízení o pozůstalosti se zastavuje.

Nepatrný majetek vs. pozůstalost

- Nepatrný majetek zůstavitele náleží obci jako odměna za vypravení pohřbu
- Obec nemusí nepatrný majetek do svého vlastnictví nabýt
- U majetných zůstavitelů hradí obci náklady za pohřbení a zajištění hrobového místa dědicové (srov. ustanovení § 1701 občanského zákoníku)
  - o těchto sociálních pohřbech MMR nemá žádné informace
  - obce
    - mají povinnost vymáhat pohledávku po dědicích
    - nemají informační povinnost vůči MMR

Nejvyšší soud 24 Cdo 785/2020

- Nepatrný majetek náleží poté povinně Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (není nucen dědicům)
- Obec se nemusí od ledna 2021 obávat, že řízení o pozůstalosti zastavené z důvodu nemajetnosti zůstavitele bude ukončeno soudně nařízenou likvidací nepatrného majetku
- MMR je oprávněno obci provést refundaci, což u likvidace možné nebylo

Prvotní přechodné uložení

Náklady v období mezi úmrtím a oznámením úmrtí **obce nesmí uhradit**
vyjma:

Přepravy těla a úkony s ní spojenými zejména:

- Uložení těla na nosítka
- Snášení těla
- Nosiči
- Dezinfekce, ochranné pomůcky, vak, použití transportní rakve

viz § 5 odst. 9 PohřZ

Dobrá praxe:

Až po uplynutí dvou dnů od podání oznámení obci si některé nemocnice účtují poplatky za přechodné uložení těla

Judikatura 8 C 302/2018-163

2017 před nástupem do hospice (volba PS A)

17. 07. 2018 úmrtí matky v hospici
Převezena do pohřební služby A

19. 07. 2018 dcera sjednává pohřeb u PS A

21. 07. 2018 mělo být oznámeno úmrtí obci

24. 07. 2018 zahájeno mražení těla

30. 07. 2018 Oznámení o úmrtí obci

31. 07. 2018 Obec sjednala pohřeb u PS B

4. 8. 2018 Pohřeb žehem

7. 8. 2018 obec sdělila PS A, že neproplatí
daňový doklad částka 20 620 Kč

hradí hospic

hradí fyzická osoba

hradí obec

14 dní navíc tělo leželo v márnici

Právní věty judikatury 8 C 302/2018-163

- Žalobce jako podnikatel v oboru pohřebnictví nemůže přenášet na obec, potažmo na stát svoje podnikatelské riziko
- Daná situace vyplývá ze zásady *pacta sunt servanda*
- Tato zásada pak je vložena do § 3 odst. 2 písm. d) občanského zákoníku
- Pokud vznikly žalobci náklady související s nakládáním těla zemřelé, tak je nutno, aby se jich domáhal po dceři zemřelé
- Ze všech těchto skutečností vyplývá, že obec není v daném sporu pasivně legitimována, a proto soud žalobu zamítl
- O náhradě nákladů řízení rozhodl soud tak, že přiznal obci, jež byla v řízení zcela úspěšná, nárok na náhradu nákladů řízení v částce 22 238,24 Kč. Tyto náklady sestávají ze zaplaceného soudního poplatku v částce 1 031 Kč a nákladů zastoupení advokátem
- Vedlejšímu účastníku - Ministerstvu pro místní rozvoj žalobce uhradil celkem 2 646 Kč

Právní věty judikatury 8 C 302/2018-163

- Provozovatel pohřební služby vypravující pro obec **sociální** pohřeb nesmí účtovat obci ceny smluvní, ale věcně regulované
- Vzhledem k neúčelnému vynaložení nákladů by navíc obci tyto náklady nebyly proplaceny v souladu s § 5 odst. 5 ZPOH Ministerstvem pro místní rozvoj, ale ani dědici
- Zemřelá osoba by neměla být rukojmím žádných soukromoprávních smluv
- V případě, že osoba, u které se tělo zemřelého nachází, neinformuje neprodleně podle § 5 odst. 6 ZPOH obec, dopustí se přestupku podle § 27 odst. 9 ZPOH
- Rozsudek potvrdil Krajský soud v Ústí nad L. 10. října 2019, č. j. 9 Co 180/2019-226.

Urna patří na hřbitov

- § 92 odst. 2 OZ pro sociální pohřby nelze aplikovat
  - Lex specialis derogat legi generali
  - princip povinného hřbitova je stanoven v § 5 odst. 2 ZPOH:

„Zajišťuje-li obec pohřbení těla zemřelého zpopelněním, je jeho součástí uložení urny s lidskými ostatky na veřejném pohřebišti.“

- O uložení urny na hřbitově musí být záznam ve hřbitovní knize
- Tuto povinnost nelze obcházet tím, že obec urnu uloží v provozovně pohřební služby, která se nachází na hřbitově

Obec není výdejna urn

Kdokoli jako první požádá obec o vydání urny, měla by obec provozovateli pohřební služby povolit urnu s kremačním popelem zemřelého žadateli vydat, avšak s tím, že žadatel uhradí obci náklady spojené s pohřbením.

K době od uložení urny v depozitu pohřební služby do chvíle jejího uložení na veřejném pohřebišti doporučujeme, aby byla co nejkratší.

Obce by měly vybrat takové pohřební služby, které uloží urny ze sociálních pohřbů na veřejném pohřebišti v co nejkratší době a každém ročním období.

V případě, že o vydání urny požádá někdo poté, co již byla urna se zpopelněnými lidskými ostatky uložena na veřejném pohřebišti, je nutné postupovat podle právní úpravy exhumace v zákoně o pohřebnictví.

Náklady na exhumaci hradí ten, kdo o ni požádal (§ 22 odst. 5 zákona o pohřebnictví).

DIGIBRÁNA k sociálním pohřbům

- [Odeslání žádosti o úhradu pohřbu MMR](#)
- Po vyplnění nezbytných údajů stiskněte tlačítko Kontrola úplnosti vyplnění
- Bude-li vše v pořádku, objeví se pod formulářem přehled vyplněných dat a tlačítko ODESLAT
- Odesláním se formulář vymaže, proto si včas přehled vyplněných dat zkopírujte a uložte do nového listu tabulkového editoru.
- Tlačítkem **Uložit data** obec uloží do trvalé paměti aktuálně vyplněné údaje o obci, pohřebišti a vybrané pohřební službě
- Ukládání dat funguje jen při povoleném lokálním ukládání dat nebo při povolených cookies

Regulace cen v oblasti pohřebnictví 2023

Výměr MF č. 01/2022

Část I. oddíl B - maximální ceny, které mohou stanovit kraje a obce

položka č. 7 Služby pohřební

~~položka č. 8 Pronájem obřadních místností pro smuteční obřady~~

~~položka č. 9 Pohřební služby~~

položka č. 8 Služby hřbitovní v nařízeních obcí

Část II. – věcně usměrňované ceny

~~položka č. 9 Služby krematorií, ...~~

položka č. 10 Služby spojené s pohřbením, které zajišťuje obec (§ 5 zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví)

- **Výměr 01/2022 byl uveřejněn 3. 12 . 2021**
  - Cena zůstává i nadále „pod kontrolou“
  - Výměr 01/2022 navazuje bez věcných změn na Výměr 01/2021, který zrušil věcné usměrňování tam, kde není považováno za nutné a kde zároveň stále mohou regulovat obce a kraje
  - Výměr 01/2022 nadále omezuje roli státu a umožňuje zvýšení rolí obcí v oblastech hřbitovních služeb
- **Služby hřbitovní v nařízeních obcí**
  - Obce **mohou** stanovit maximální cenu nájmu pozemků pro hrobová místa, nájmu hrobových míst („kolumbária“) a souvisejících služeb

Služba veřejné správy podle § 114 OZ

- Je rozdíl mezi *rozhodnout o pohřbu a vypravit pohřeb*
- Jiná osoba zpravidla rozhoduje, jiná pohřbívá (nebo daruje tělo vědě)
- Za svého života může osoba na obecním úřadě výslovně uvést do protokolu své smuteční aranžmá, zejména zda chce být pohřbena do země (případně kde) nebo žehem (případně kde), do hrobu, jehož je nájemcem nebo do hrobu s předchozím souhlasem nájemce
- Obec v roli vypravitele pohřbu by měla rozhodnout, co z *protokolárního pořízení pro případ smrti* v rámci sociálního pohřbu splní, a co už splnit z objektivních důvodů nemůže
- Zákonnou podmínkou této obecní služby je, že Policie České republiky po úmrtí nenalezne osoby blízké a zároveň obci, ve které člověk zemřel, oznámí úmrtí včas

<https://portal.gov.cz/sluzby-vs/prani-o-podobe-pohrbu-osob-bez-blizkych-pribuznych-S442>

Služba veřejné správy podle § 114 OZ

- Týká se vás to, pokud:
  - Nemáte rodinu ani osoby blízké a chcete rozhodnout, jakým způsobem a kde má být vaše tělo po smrti pohřbeno nebo kde mají být uloženy vaše zpopelněné lidské ostatky
- Jaký má služba benefit?
  - Máte možnost rozhodnout, jakým způsobem budete pohřben/a, i když není nikoho, kdo by vám tuto službu zajistil dobrovolně
- Kdy a kde službu řešit
  - Rozhodnutí o pohřbu můžete učinit kdykoliv a na jakékoliv obci

<https://portal.gov.cz/sluzby-vs/prani-o-podobe-pohrbu-osob-bez-blizkych-pribuznych-S442>

Služba veřejné správy podle § 114 OZ

- Co potřebujete, pokud službu řešíte
  - Stačí doklad totožnosti s fotografií
- Kde a jak službu řešit
  - Navštivte obec, v níž jste přihlášení k trvalému pobytu nebo obec, o níž předpokládáte, že v ní zemřete (např. v místním hospici). Výhodou bude, pokud jste v obci zároveň nájemcem hrobového místa nebo kolumbární schránky.
- V případě, že skonáte v jiné obci než v obci, kde máte trvalé bydliště, obec, na jejímž území dojde k vašemu skonu, si vyžádá od obce, v níž je místo vašeho trvalého bydliště, zanechané výslovné, protokolární nebo písemné rozhodnutí o pohřbu.
- Pokud není známa osoba blízká a do 96 hodin od oznámení úmrtí ani vypravitel pohřbu, obec zajistí slušné pohřbení (sociální pohřeb) v souladu s vyhláškou č. 277/2017 Sb., o postupu obce při zajištění slušného pohřbení, přičemž bude muset respektovat základní vámi předem dané aranžmá vašeho pohřbu (zejména způsob pohřbení; adresa pohřebiště; číslo hrobového místa; text na označení hrobového místa).
- Náklady na váš pohřeb se budou hradit z vaší pozůstalosti. Nebude-li vaše pozůstalost stačit k úhradě pohřebních a hřbitovních výloh, proplatí obci pouze účelně vynaložené náklady na pohřbení stát - pohřbení (zem/žeh); opatření hrobového místa.
- Kolik budete platit za úkon
  - Výši poplatku stanoví obec dle svého ceníku

Nejvyšší soud 28 Cdo 983/2007

- „ZPOH nepodmiňuje platnost nově uzavřené nájemní smlouvy splněním povinnosti provozovatele pohřebiště **předložit všem dosavadním uživatelům návrh takové smlouvy** (a ani nestanoví její neplatnost v případě, že tak neučiní).“
- „Vůle zákonodárce nahradit dosavadní administrativně-právní vztah „propůjčení místa na veřejném pohřebišti“ kvalitativně odlišným vztahem nájemním, jehož podstatným rysem je **rovné postavení mezi provozovatelem pohřebiště (pronajímatelem) a nájemcem.**“

Osobní vůz prince Filipa 2021

oddělení pohřebnictví
pohrebnictvi@mmr.cz

Děkujeme za pozornost

Příjmení	Jméno	Pevná linka	Mobil	Email
Augustinová	Hana	224 86 4079	703 870 961	Hana.Augustinova@mmr.cz
Dobrovolná	Tamara	224 86 4602	703 174 199	Tamara.Dobrovolna@mmr.cz
Kotrlý	Tomáš	224 86 4146	731 628 189	Tomas.Kotrly@mmr.cz
Matys	Marián	224 86 4033	705 695 311	Marian.Matys@mmr.cz
Mičo	Milan	224 86 4635	731 628 389	Milan.Mico@mmr.cz